HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a doua)

22 martie 2011 *

În cauza T-419/03,

Altstoff Recycling Austria AG, fostă Altstoff Recycling Austria AG și ARGEV Verpackungsverwertungs-Gesellschaft mbH, cu sediul în Viena (Austria), reprezentată de H. Wollmann, avocat,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată inițial de domnul W. Mölls, ulterior de domnul Mölls și de doamna H. Gading și în cele din urmă de domnii Mölls și R. Sauer, în calitate de agenți,

pârâtă,

* Limba de procedură: germana.

susținută de

EVA Erfassen und Verwerten von Altstoffen GmbH, cu sediul în Viena, reprezentată de A. Reidlinger și de I. Hartung, avocați,

și de

Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte, cu sediul în Viena, reprezentată de K. Wessely, avocat,

interveniente,

având ca obiect o cerere de anulare a articolelor 2 și 3 din Decizia 2004/208/CE a Comisiei din 16 octombrie 2003 privind o procedură de aplicare a articolului 81 CE și a articolului 53 din Acordul privind SEE (cazurile COMP D3/35470 – ARA și COMP D3/35473 – ARGEV, ARO) (JO 2004, L 75, p. 59),

TRIBUNALUL (Camera a doua),

compus din doamnele I. Pelikánová, președinte, K. Jürimäe și domnul S. Soldevila Fragoso (raportor), judecători,

grefier: doamna K. Andová,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 15 iunie 2010,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul cauzei

1 Altstoff Recycling Austria AG (denumită în continuare „ARA") este o societate pe acțiuni cu capital privat care a fost înființată în 1993 și al cărei proprietar și unic acționar este Altstoff Recycling Austria Verein (denumit în continuare „grupul ARA"). Grupul ARA cuprinde întreprinderi din sectorul ambalajelor, al împachetării și al îmbutelierii, precum și al comerțului.

2 ARA administrează în Austria, la scară națională, un sistem de colectare și de recuperare a ambalajelor. La momentul producerii faptelor, în cadrul acestui sistem, ARA încheia cu întreprinderi de reciclare sectorială independente din punct de vedere economic (denumite în continuare „ERS") contracte de gestionare a deșeurilor, care le transferau organizarea colectării, a trierii, a transportului și a recuperării ambalajelor. Fiecare ERS era competentă pentru anumite categorii de materiale de ambalare. ERS încheiau, la rândul lor, contracte de prestări de servicii cu parteneri regionali, și anume întreprinderi sau colectivități teritoriale care asigurau în mod concret colectarea, trierea, transportul și recuperarea ambalajelor (denumite în continuare „acordurile de parteneriat"). Împreună, ARA și ERS constituie „sistemul ARA".

3 Sistemul ARA cuprindea, la momentul producerii faptelor, opt ERS, și anume ARGEV Verpackungsverwertungs-Gesellschaft mbH (denumită în continuare „ARGEV”), care era responsabilă cu colectarea, trierea și reciclarea ambalajelor metalice (metale feroase, aluminiu) și a ambalajelor ușoare (lemn, ceramică, plastic, materiale compozite, textile), Österreichischer Kunststoff Kreislauf AG (denumită în continuare „ÖKK”), care era responsabilă cu recuperarea ambalajelor din plastic și textile; Aluminium-Recycling GmbH (denumită în continuare „Alurec”), care era responsabilă cu recuperarea ambalajelor din aluminiu colectate de ARGEV, Arbeitsgemeinschaft Verbundmaterialien GmbH, care era responsabilă cu recuperarea ambalajelor din materiale compozite, cu excepția cartoanelor compozite pentru băuturi, Verein für Holzpackmittel (denumită în continuare „VHP”), care era responsabilă cu recuperarea ambalajelor din lemn și, în parte, cu colectarea lor, Ferropack Recycling GmbH (denumită în continuare „Ferropack”), care era responsabilă cu recuperarea ambalajelor din metale feroase colectate de ARGEV, Altpapier-Recycling-Organisationsgesellschaft mbH (denumită în continuare „ARO”), care era responsabilă cu colectarea și cu recuperarea ambalajelor din hârtie, din carton și din carton ondulat, și, în sfârșit, Austria Glas Recycling GmbH (denumită în continuare „AGR”), care era responsabilă cu colectarea și cu recuperarea ambalajelor din sticlă. La 14 septembrie 2009, ARA a absorbit ARGEV, precum și celelalte ERS din sistemul ARA, cu excepția AGR.

4 ARGEV gestiona, la momentul producerii faptelor, trei sisteme de colectare, unul pentru ambalajele ușoare menajere, unul pentru ambalajele metalice menajere și unul pentru ambalajele ușoare și metalice industriale. La momentul producerii faptelor, asociații ARGEV erau ARA, cu o participație de 11 %, și grupul ARGEV, care reunea aproximativ 100 de membri, cuprinzând producători și importatori, societăți din sectorul comerțului, societăți din sectorul ambalajelor și întreprinderi de colectare și de recuperare a deșeurilor.

5 ARA își oferă serviciile tuturor întreprinderilor austriece și străine care sunt direct vizate de Verordnung über die Vermeidung und Verwertung von Verpackungsabfällen und bestimmten Warenresten und die Einrichtung von Sammel- und Verwertungssystemen (Decretul ministrului austriac al mediului, al tineretului și al familiei privind prevenirea și recuperarea deșeurilor de ambalaje și a anumitor reziduuri de produse și înființarea de sisteme de colectare și de recuperare) (BGBl., 648/1996),

intrat în vigoare la 1 decembrie 1996 (denumit în continuare „decretul"). Decretul are ca temei juridic Abfallwirtschaftsgesetz (legea austriacă privind gestiunea deșeurilor) (BGBl., 434/1996), cu modificările ulterioare (BGBl., 102/2002) (denumită în continuare „legea"), și transpune Directiva 94/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 1994 privind ambalajele și deșeurile de ambalaje (JO L 365, p. 10, Ediție specială, 13/vol. 14, p. 238). ARA exercită, de asemenea, în calitate de mandatar, drepturile titularilor de licențe în privința ERS.

6 La 24 martie 1994, Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte (Camera federală a muncitorilor și a angajaților, denumită în continuare „BAA") a formulat o plângere împotriva sistemului ARA la Autoritatea de Supraveghere a Asociației Europene a Liberului Schimb (denumită în continuare „Autoritatea AELS"). Această plângere a fost transferată ulterior Comisiei Europene.

7 La 30 iunie 1994, ARA și ARGEV au notificat anumite acorduri Autorității AELS în vederea obținerii unei atestări negative sau, după caz, a unei decizii de exceptare pe categorie. Prin scrisoarea din 21 martie 1995, competența pentru examinarea acordurilor notificate a fost transferată Comisiei.

8 La 8 mai 1996, FRS Folien-Rücknahme-Service GmbH & Co. KG și Raiffeisen Umweltgesellschaft mbH au sesizat Comisia cu o plângere în legătură cu proiectul de constituire a unei întreprinderi comune în vederea înființării unui sistem de colectare și de recuperare a ambalajelor. Cu toate acestea, autorii plângerii nu au menținut această plângere.

9 Prin scrisoarea din 28 august 2001, ARA a notificat din nou Comisiei acordurile și, în plus, a solicitat împreună cu ARGEV conexarea procedurilor lor de notificare pentru a obține o atestare negativă sau, după caz, o decizie de exceptare, conform articolului 81 alineatul (3) CE. Simultan, ARO a solicitat să se alăture procedurii ca parte care a făcut notificarea. Această procedură viza toate acordurile pe care se întemeiază sistemul ARA, și anume:

— acordurile de descărcare și de licență încheiate între ARA și întreprinderile supuse decretului (fără taxă);

— contractul de gestiune încheiat între ARA și ARGEV în temeiul modelului de contracte de gestiune încheiate între ARA și celelalte ERS (Arbeitsgemeinschaft Verbundmaterialien GmbH, ARO, AGR, Alurec, VHP, Ferropack și ÖKK);

— contractele de gestiune sau de cooperare încheiate între ARGEV și ÖKK și între ARGEV și Alurec în temeiul modelelor de contracte încheiate între ARGEV și ÖKK, Alurec, Ferropack și VHP;

— contractele încheiate de ARGEV și de ARO cu partenerii lor regionali respectivi.

10 Prin scrisorile din 19 februarie 1996 și din 22 martie 2002, BAA a prezentat Comisiei observații privind sistemul ARA, făcând trimitere la plângerea pe care o depusese în această privință la 24 martie 1994 la Autoritatea AELS. Pe de altă parte, prin scrisoarea din 27 aprilie 2000, EVA Erfassen und Verwerten von Altstoffen GmbH

(denumită în continuare „EVA") a introdus o plângere împotriva societăților din sistemul ARA, care relua și completa plângerea inițială formulată la 8 mai 1996 de FRS Folien-Rücknahme-Service și de Raiffeisen Umweltgesellschaft.

11 La 24 iulie 2002, Comisia a adoptat decizia de inițiere a procedurii în prezenta cauză.

12 Prin Comunicarea Comisiei din 19 octombrie 2002 (JO C 252, p. 2), aceasta a dat terților interesați ocazia de a-și face cunoscute punctele de vedere, potrivit articolului 19 alineatul (3) din Regulamentul nr. 17 al Consiliului din 6 februarie 1962, Primul regulament de punere în aplicare a articolelor [81 CE] și [82 CE] (JO 1962, 13, p. 204, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 3), cu modificările ulterioare.

13 În urma remarcilor formulate de Comisie în comunicarea menționată, ARA și ARGEV au comunicat patru angajamente, dintre care trebuie evidențiate următoarele:

— angajamentul nr. 1: începând cu 29 noiembrie 2000, ARGEV și ARO renunță la aplicarea clauzelor de tratament preferențial convenite cu întreprinderile de colectare;

— angajamentul nr. 3: ARGEV nu împiedică partenerii regionali să lucreze cu concurenți ai sistemului ARA și nici să încheie și să execute cu aceștia contracte privind utilizarea în comun a containerelor sau a altor instalații destinate colectării și/sau trierii ambalajelor utilizate provenind din gospodării; totuși, acest angajament nu limitează dreptul ARGEV de a-și impune posibilitățile contractuale de

organizare pentru sistemul de colectare și de recuperare utilizat în comun și de a lua toate măsurile care se impun pentru a putea îndeplini obligațiile care îi revin în temeiul legii și al deciziei de acord;

— angajamentul nr. 4: ARGEV și ARO vor rezilia toate contractele cu partenerii regionali la expirarea unei durate contractuale de trei ani, dacă părțile nu au decis de comun acord reconducțiunea contractului pentru o durată maximă de doi ani; cel târziu după expirarea unei durate contractuale de cinci ani, ARGEV și ARO vor atribui noi contracte de servicii prin intermediul unei proceduri concurențiale, transparente și obiective (cereri de ofertă de orice tip, solicitări de oferte etc.).

14 La 16 octombrie 2003, Comisia a adoptat Decizia 2004/208/CE privind o procedură de aplicare a articolului 81 CE și a articolului 53 din Acordul privind SEE (cazurile COMP D3/35470 – ARA și COMP D3/35473 – ARGEV, ARO) (JO 2004, L 75, p. 59, denumită în continuare „decizia atacată").

15 În cadrul aplicării articolului 81 alineatul (1) CE, au fost identificate, în decizia atacată, diferitele piețe relevante. Mai întâi, piața pe care operează sistemele colective și sistemele individuale de preluare și de recuperare este desemnată drept „piața sistemelor". Sistemele colective vizează întreprinderi supuse obligațiilor impuse prin decret pentru a prelua obligațiile menționate prin înființarea unui serviciu de preluare și de recuperare comun. Sistemele individuale organizează servicii particulare de preluare și de recuperare pentru fiecare dintre întreprinderile care nu doresc să adere la sistemele colective existente. Având în vedere obligațiile impuse prin decret, piața în cauză este limitată la deșeurile de ambalaje.

16 Se precizează în decizia atacată că, atunci când serviciile nu sunt interschimbabile din punct de vedere funcțional, trebuie să fie efectuată o distincție, în cadrul pieței sistemelor, între piața sistemelor de eliminare a ambalajelor menajere și piața ambalajelor marilor întreprinderi și a ambalajelor industriale.

17 Apoi, în măsura în care ERS nu se ocupă ele însele de eliminarea ambalajelor utilizate, decizia atacată menționează existența unui al doilea nivel de piețe, piețele colectării și trierii ambalajelor utilizate, pe care ERS acționează în calitate de solicitanți de servicii de colectare și de triere, iar întreprinderile, precum și colectivitățile teritoriale, în calitate de furnizori ai serviciilor menționate. În cazul în care serviciile în cauză nu sunt interschimbabile din punct de vedere funcțional, se face o distincție în funcție de locul de producere a deșeurilor între, pe de o parte, piața colectării și trierii ambalajelor utilizate din gospodării și, pe de altă parte, cea a ambalajelor utilizate din industrie. De asemenea, în sectorul ambalajelor menajere, luând în considerare particularitățile anumitor materiale, este posibil să se distingă trei piețe, și anume cea a colectării deșeurilor de hârtie, cea a colectării sticlei uzate și cea a colectării și trierii ambalajelor ușoare.

18 În sfârșit, în decizia atacată se realizează o distincție între piețele colectării și trierii și piețele serviciilor de recuperare a materialelor colectate și a materiilor prime secundare, întrucât organizarea recuperării materialelor colectate și oferirea materiilor prime secundare sunt niveluri diferite ale aceleiași piețe a produsului. În decizia atacată se consideră, de asemenea, că există atâtea piețe ale serviciilor de recuperare și ale materiilor prime secundare câte categorii de materiale există. În plus, se precizează că, pentru aceeași categorie de materiale, nu poate fi stabilită nicio distincție între ambalajele menajere și ambalajele industriale.

19 Din punct de vedere geografic, în ceea ce privește piața sistemelor și cele ale colectării și trierii, teritoriul Austriei este teritoriul luat în considerare potrivit deciziei atacate. În schimb, în ceea ce privește piața serviciilor de recuperare și piața materiilor prime secundare, Spațiul Economic European (SEE) este teritoriul luat în considerare.

20 Odată ce au fost definite piețele relevante, Comisia a examinat acordurile de parteneriat și a considerat că acestea determinau o restrângere sensibilă a concurenței în sensul articolului 81 alineatul (1) CE, pe de o parte, pe piețele colectării și trierii ambalajelor menajere, cu excepția contractului dintre ARO și colectivitățile teritoriale, și, pe de altă parte, pe piețele colectării și trierii ambalajelor industriale. Această restrângere decurgea din existența unei clauze de exclusivitate teritorială în favoarea fiecărui partener regional al ARGEV sau al ARO. Astfel, ținând cont de poziția dominantă a ARGEV și a ARO pe piața cererii, în cursul perioadei de validitate a contractelor, oricărui alt prestator de servicii de colectare și de triere a deșeurilor de ambalaje menajere și industriale i se refuza accesul la piețe importante sau era lipsit de posibilități de comercializare importante.

21 În ceea ce privește ambalajele menajere, potrivit deciziei atacate, restrângerea identificată era sensibilă în sensul articolului 81 alineatul (1) CE. Întrucât, la momentul producerii faptelor, ARGEV era principalul solicitant al serviciilor de colectare și de triere, rețeaua contractelor de servicii, care cuprindea o clauză de exclusivitate, determina în ansamblul pieței geografice efectul cumulativ de închidere a pieței pentru întreprinderile de colectare și de triere excluse. În ceea ce privește oferta, motive ținând de amenajarea teritoriului și de logistica necesară gestionării deșeurilor se opuneau creării unei a doua infrastructuri de colectare. Astfel, potrivit deciziei atacate, era realist să se considere că întreg sistemul colectiv susceptibil să concureze cu sistemul ARA trebuia să lucreze cu partenerii regionali ai sistemului ARA, ceea ce făcea improbabilă orice posibilitate de stabilire pe piață pentru întreprinderile de colectare și de triere excluse. În consecință, posibilități de comercializare vitale ar fi închise pentru o perioadă care putea ajunge până la cinci ani, durata maximă a contractelor.

22 În ceea ce privește ambalajele industriale, se constată în decizia atacată că, la momentul producerii faptelor, ARGEV și ARO nu erau solicitanții principali ai serviciilor de colectare și de triere. În acest domeniu existau alte sisteme prezente pe piața cererii de servicii de gestionare a deșeurilor, iar întreprinderile de eliminare a deșeurilor puteau de asemenea să își ofere serviciile marilor producători de deșeuri. Cu toate acestea, potrivit deciziei atacate, sistemele concurente și marii producători de deșeuri nu erau comparabili, din punctul de vedere al importanței economice, cu sistemul ARA și, în acest context, restrângerea identificată priva întreprinderile excluse, pe durata validității acordurilor, de posibilități de comercializare importante și avea, așadar, efecte sensibile asupra concurenței.

23 Potrivit deciziei atacate, clauza de exclusivitate care figura în contractele de servicii era totuși necesară pentru funcționarea și crearea infrastructurii de colectare și de triere, care necesitau investiții considerabile din partea partenerilor regionali și permiteau punerea în aplicare directă a dispozițiilor de mediu. De asemenea, încredințarea întregii colectări unei singure întreprinderi în fiecare zonă de colectare timp de maximum cinci ani permitea părților, pe de o parte, să planifice și să organizeze pe termen lung prestațiile care urmau să fie furnizate și, pe de altă parte, să realizeze economii de scară și de gamă, ceea ce determina câștiguri de eficiență. Prin urmare, exclusivitatea în favoarea partenerilor regionali contribuia la îmbunătățirea producției și la promovarea progresului tehnic sau economic și era favorabilă utilizatorilor, care primeau o parte echitabilă din beneficiul obținut din aceasta, în sensul articolului 81 alineatul (3) CE. De asemenea, o clauză de exclusivitate de cel puțin trei ani se dovedea indispensabilă din motive economice pentru a garanta o prestare durabilă și fiabilă a serviciilor de colectare și de triere și pentru a asigura investițiile care trebuiau să fie realizate de partenerii regionali pentru a pune în aplicare acordurile de colectare și de triere.

24 Potrivit deciziei atacate, restrângerea identificată nu era susceptibilă să elimine concurența pe piețele relevante. Cu toate acestea, în privința serviciilor de colectare și de triere a deșeurilor menajere, Comisia a făcut precizările de mai jos.

25 În ceea ce privește, în primul rând, colectarea deșeurilor menajere, în decizia atacată se recunoaște că atribuirea, cel târziu după cinci ani, de noi contracte de servicii prin intermediul unei proceduri de cerere de ofertă va garanta o situație de liberă concurență pentru obținerea zonelor de colectare. Totuși, se constată că, în practică, nu ar fi posibil să se înființeze o a doua infrastructură de colectare menajeră din cauza problemelor de spațiu, a problemelor juridice legate de protecția mediului și a peisajului și din cauza obiceiurilor consumatorilor în materie de colectare a deșeurilor. Ținând cont de această specificitate a ofertei pe piața relevantă, Comisia a considerat că respectivele containerele pentru ambalaje utilizate instalate în apropierea gospodăriilor constituiau un element pentru care orice concurență era imposibilă.

26 Având în vedere cele ce precedă, Comisia a considerat că accesul total liber la infrastructurile de colectare deja instalate constituia o condiție indispensabilă pentru intensificarea concurenței nu numai, pe planul cererii, în sectorul serviciilor de colectare menajeră, ci și pe piața verticală în amonte a organizării preluării și a recuperării ambalajelor utilizate depuse de particulari. Prin urmare, potrivit deciziei atacate, nu ar putea exista o concurență, pe planul cererii, în domeniul serviciilor de colectare decât dacă ARGEV nu împiedica partenerii regionali să încheie contracte privind o utilizare în comun a containerelor cu concurenți ai sistemului ARA.

27 Cu toate acestea, în decizia atacată se constată că, în angajamentul nr. 3, ARGEV dorea să prevadă pentru această utilizare în comun restricții importante. Comisia a considerat, așadar, necesar să impună anumite obligații pentru a garanta îndeplinirea condițiilor care permit acordarea unei exceptări în temeiul articolului 81 alineatul (3) CE. În primul rând, ARGEV nu putea împiedica întreprinderile de colectare să încheie și să execute, cu concurenți ai ARA și ai ARGEV, contracte privind utilizarea în comun a containerelor sau a altor instalații de colectare și de triere a ambalajelor de vânzare utilizate. În al doilea rând, pentru a evita ca ARGEV să își atribuie totalitatea ambalajelor colectate și să împiedice concurenții să respecte cotele prevăzute, aceasta nu putea să solicite justificative partenerilor regionali decât pentru cantitățile de

ambalaje corespunzătoare cotei deținute de sistemul ARA în ansamblul ambalajelor colectate sub licență de diferitele sisteme de colectare. Această a doua obligație privea ansamblul întreprinderilor care încheiaseră un acord de parteneriat pentru colectare cu ARGEV și se aplica în măsura în care un sistem concurent solicita să beneficieze de o utilizare în comun în zona de colectare în cauză și începând de la data la care acordul era dat sistemului în cauză.

28 În ceea ce privește, în al doilea rând, serviciile de triere a deșeurilor menajere, se constată în decizia atacată că separarea ambalajelor în funcție de materialele utilizate necesita procese tehnice complexe, precum și investiții care nu puteau fi exploatate decât într-o măsură limitată pentru alte operațiuni de triere. Importantele investiții necesare pentru crearea noilor instalații ar constitui, pentru concurenții sistemului ARA, un obstacol important pentru intrarea lor pe piață.

29 Deși ARGEV a declarat că întreprinderile de gestionare a deșeurilor puteau pune, în mod liber, instalațiile de triere la dispoziția sistemelor concurente, Comisia a considerat că, în cadrul angajamentului nr. 3, aceasta dorea totuși să impună restricții considerabile pentru utilizarea în comun. Ținând cont de importanța liberului acces la instalațiile de triere în scopul existenței unei concurențe, Comisia a considerat, așadar, necesar să condiționeze exceptarea în temeiul articolului 81 alineatul (3) CE de o obligație în baza căreia ARGEV nu trebuia să împiedice întreprinderile de gestionare a deșeurilor să încheie și să execute contracte privind o utilizare în comun a instalațiilor de triere.

30 Decizia atacată cuprinde, printre altele, următoarele dispoziții:

„*Articolul 2*

Dispozițiile articolului 81 alineatul (1) […] CE și ale articolului 53 alineatul (1) din Acordul privind SEE sunt declarate inaplicabile, potrivit articolului 81 alineatul (3) […] CE și articolului 53 alineatul (3) din Acordul privind SEE, diferitelor contracte de colectare și de triere încheiate de ARGEV și ARO cu partenerii lor regionali respectivi, care conțin o clauză de exclusivitate și care expiră cel târziu la 31 decembrie 2006.

Exceptarea este valabilă de la 30 iunie 1994 până la 31 decembrie 2006.

Articolul 3

Exceptarea menționată la articolul 2 este însoțită de următoarele obligații:

(a) ARGEV nu va împiedica întreprinderile de colectare să încheie, cu concurenți ai sistemului ARA, contracte privind utilizarea în comun a containerelor sau a altor instalații de colectare și de triere a ambalajelor de vânzare utilizate predate de gospodării, și nici să execute aceste contracte;

(b) ARGEV nu poate solicita întreprinderilor de colectare să îi furnizeze o atestare decât pentru cantitățile de ambalaje corespunzătoare cotei deținute de sistemul ARA în ansamblul ambalajelor menajere cedate unor sisteme pentru anumite categorii de materiale. În acest caz, ARGEV va putea reduce remunerația menționată la alineatul 3.1.1 din acordul de colectare în proporțiile menționate în prima teză a prezentului punct. Pentru remunerațiile menționate la alineatele 3.1.2 și 3.1.3 din acordul de colectare, vor fi determinante cantitățile pentru care va fi furnizată o probă către ARGEV. Această obligație se aplică tuturor întreprinderilor de colectare cu care ARGEV a semnat un acord de parteneriat."

Procedura și concluziile părților

31 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 22 decembrie 2003, ARA și ARGEV au introdus prezenta acțiune.

32 Prin act separat înregistrat la grefa Tribunalului în aceeași zi, ARA și ARGEV au introdus o cerere de suspendare a executării articolului 3 litera (b) din decizia atacată (cauza T-419/03 R). Prin scrisoarea din 11 martie 2004, ARA și ARGEV au retras această cerere. Prin Ordonanța președintelui Tribunalului din 26 martie 2004, cauza T-419/03 R a fost radiată din registrul Tribunalului și a fost amânată pronunțarea cu privire la cheltuielile de judecată.

33 Prin actele depuse la grefa Tribunalului la 19 februarie și, respectiv, la 23 aprilie 2004, EVA și BAA au solicitat să intervină în prezenta procedură în susținerea Comisiei. Prin Ordonanța din 20 ianuarie 2005, președintele Camerei întâi a Tribunalului a admis intervenția EVA și a BAA. Intervenientele au depus memoriile la 17 mai 2005.

34 La 16 septembrie 2007, cauza a fost reatribuită Camerei a doua a Tribunalului ca urmare a înlocuirii parțiale a judecătorilor acestuia și a fost desemnat un nou judecător raportor.

35 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a doua) a hotărât, la 8 iulie 2009, deschiderea procedurii orale. La 12 august 2009, raportul de ședință a fost notificat părților, data ședinței fiind stabilită la 29 septembrie 2009.

36 La 14 septembrie 2009, ARA (denumită în continuare „reclamanta") a informat Tribunalul că absorbise ARGEV, precum și celelalte ERS din sistemul ARA, cu excepția AGR.

37 La 21 septembrie 2009, Tribunalul a fost sesizat cu o cerere de suspendare a procedurii, prezentată de reclamantă potrivit articolului 77 din Regulamentul de procedură al Tribunalului. Prin Ordonanța din 22 septembrie 2009, Tribunalul a suspendat procedura pentru o perioadă de șase luni.

38 Procedura a fost reluată la 23 martie 2010, iar ședința a avut loc la 15 iunie 2010.

39 Reclamanta solicită Tribunalului:

— anularea articolelor 2 și 3 din decizia atacată;

— în subsidiar, anularea articolului 3 din decizia atacată;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

40 Comisia, EVA și BAA solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

41 În cadrul ședinței, Comisia a declarat că renunță la cererea de declarare a inadmisibilității acțiunii, în măsura în care acțiunea a fost formulată de ARA, fapt consemnat în procesul-verbal al ședinței.

42 Reclamanta invocă șase motive în susținerea acțiunii sale. Primul motiv este întemeiat pe încălcarea articolului 81 CE și a articolului 2 din Regulamentul nr. 17. Al doilea motiv este întemeiat pe conformitatea contractelor de servicii cu condițiile Regulamentului (CE) nr. 2790/1999 al Comisiei din 22 decembrie 1999 privind aplicarea articolului 81 alineatul (3) [CE] categoriilor de acorduri verticale și practici concertate (JO L 336, p. 21, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 66). Al treilea motiv este întemeiat pe faptul că articolele 2 și 3 din decizia atacată nu îndeplinesc cerințele teoriei „essential facilities". Al patrulea motiv este întemeiat pe faptul că obligațiile prevăzute

în decizia atacată nu sunt realizabile. Al cincilea motiv este întemeiat pe caracterul disproporționat al obligațiilor prevăzute în decizia atacată, iar al șaselea motiv este întemeiat pe contradicțiile existente între dispozitivul și motivele deciziei atacate.

43 Cu titlu introductiv, Comisia consideră că argumentele privind absența legăturii dintre restrângerea concurenței și obligația impusă, dreptul reclamantei de a-și organiza sistemul și lipsa de precizie a deciziei atacate constituie motive noi invocate în stadiul replicii, care sunt, prin urmare, inadmisibile. În mod similar, Comisia consideră că argumentul invocat de reclamantă privind distribuirea costurilor constituie un motiv nou invocat în cadrul ședinței și este, așadar, inadmisibil.

44 În această privință, Tribunalul amintește că, potrivit articolului 48 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul de procedură, invocarea de motive noi pe parcursul procesului este interzisă, cu excepția cazului în care acestea se bazează pe elemente de fapt și de drept care au apărut în cursul procedurii. În această privință, un motiv care constituie dezvoltarea unui alt motiv prezentat anterior, direct sau implicit, și care prezintă o legătură strânsă cu acest motiv trebuie să fie declarat admisibil (Hotărârea Tribunalului din 10 aprilie 2003, Travelex Global and Financial Services și Interpayment Services/Comisia, T-195/00, Rec., p. II-1677, punctele 33 și 34, și Hotărârea Tribunalului din 24 mai 2007, Duales System Deutschland/Comisia, T-151/01, Rep., p. II-1607, punctul 71).

45 În speță, trebuie să se constate că motivele considerate noi constituie o completare a argumentelor dezvoltate de reclamantă ca răspuns la argumentația prezentată de Comisie în memoriul său în apărare în temeiul celui de al patrulea motiv, privind caracterul realizabil al obligațiilor, al celui de al cincilea motiv, privind proporționalitatea obligațiilor, și al celui de al șaselea motiv, privind existența unor contradicții între dispozitiv și motivele deciziei atacate.

46 Prin urmare, susținerea Comisiei privind inadmisibilitatea motivelor noi trebuie să fie respinsă.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 81 CE și a articolului 2 din Regulamentul nr. 17

Argumentele părților

47 Reclamanta consideră că acordurile de parteneriat nu cuprind nicio dispoziție care să permită să se concluzioneze că există în mod explicit sau implicit o obligație de exclusivitate în sarcina sa. Aceasta consideră că, deși s-a limitat și a hotărât să coopereze cu un singur partener regional pe zonă de colectare, nimic nu o împiedică să încredințeze altor întreprinderi colectarea și/sau trierea ambalajelor în fiecare zonă contractuală. Astfel, pretinsele efecte care restrâng concurența ar rezulta din existența unui contract comutativ prin care un consumator privat sau profesional își acoperă cerințele și nu ar intra, așadar, în domeniul de aplicare al articolului 81 alineatul (1) CE.

48 Reclamanta consideră de asemenea că decizia sa de a se limita nu ar avea drept efect să permită existența unui singur partener pe zonă de colectare care ar putea exercita activitățile sale în cadrul unui sistem colectiv alternativ. În sprijinul acestei considerații, reclamanta susține că, în practică, alegerea partenerilor potențiali va fi mai largă prin faptul că, la eliminarea ambalajelor industriale, producătorul de deșeuri poate alege în mod liber întreprinderea de colectare care va transporta ambalajele către centrele de preluare ale sistemului ARA. Acest lucru ar însemna că, în diferitele regiuni de colectare, în afara partenerului regional al reclamantei pentru colectarea menajeră, ar activa mai multe alte întreprinderi de colectare. Reclamanta adaugă că, în cadrul eliminării deșeurilor menajere, AGR și ARO organizau, în fiecare zonă de colectare, sisteme de colectare care apelau deseori la alți parteneri regionali.

Astfel, nu ar exista „monopoluri locale ale întreprinderilor de colectare” și Comisia ar fi trebuit să acorde o atestare negativă acestor contracte în temeiul articolului 2 din Regulamentul nr. 17.

49 Comisia și intervenientele contestă totalitatea argumentelor invocate de reclamantă.

Aprecierea Tribunalului

50 Potrivit reclamantei, acordurile de parteneriat nu cuprind nicio dispoziție care să permită să se concluzioneze că există în mod explicit sau implicit o obligație de exclusivitate în sarcina sa. Se impune examinarea acestui argument cu titlu introductiv.

51 Din examinarea acordurilor de parteneriat rezultă că acestea nu conțin nicio clauză de exclusivitate teritorială formală în favoarea partenerilor de colectare și/sau de triere. Astfel, nicio dispoziție nu ar angaja reclamanta să colaboreze numai cu un singur partener de colectare și/sau de triere pe regiune. Așadar, revine Tribunalului sarcina de a examina dacă a fost dovedit în mod suficient de către Comisie, în circumstanțele specifice ale pieței relevante, că aceste contracte încheiate pentru o perioadă determinată, cu un singur partener de colectare și/sau de triere, operează în realitate ca o exclusivitate care constituie o restrângere a concurenței. Apoi, este necesar să se verifice, dacă este cazul, dacă restrângerea concurenței identificată este suficient de importantă pentru a constitui o încălcare a articolului 81 alineatul (1) CE. În această privință, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței, controlul jurisdicțional al actelor Comisiei care implică aprecieri economice complexe trebuie să se limiteze la verificarea respectării normelor de procedură și de motivare, precum și a exactității materiale a situației de fapt, a absenței unei erori vădite de apreciere și a unui abuz de drept

(a se vedea Hotărârea Tribunalului din 23 octombrie 2003, Van den Bergh Foods/Comisia, T-65/98, Rec., p. II-4653, punctul 80 și jurisprudența citată).

52 Potrivit examinării de către Comisie a acestor acorduri, reclamanta nu intenționează să coopereze decât cu un singur partener de colectare și/sau de triere pe regiune de colectare pentru o perioadă cuprinsă între trei și cinci ani [a se vedea considerentele (95), (111) și (220) ale deciziei atacate], ceea ce se explică, potrivit reclamantei, în măsura în care cerințele sale privind serviciile în cauză sunt suficient acoperite de un singur partener.

53 Astfel, din acordurile de parteneriat reiese voința reclamantei de a atribui prestarea de servicii de colectare și de triere a ambalajelor menajere unui singur partener pe regiune de colectare pentru o perioadă cuprinsă între trei și cinci ani. Niciun element din acordurile menționate nu permite să se concluzioneze că reclamanta ar putea să se îndepărteze, în această perioadă, de limitarea pe care și-a impus-o și să solicite altor întreprinderi de colectare și de triere să îi furnizeze simultan serviciile menționate în regiunea de colectare în cauză, de exemplu, pentru a face față unei creșteri a cantităților de ambalaje sub licență.

54 În plus, alte elemente privind acordurile de parteneriat permit să se stabilească faptul că participarea unui partener suplimentar în teritoriul în cauză este exclusă. Astfel, modificarea retribuirii partenerilor regionali este prevăzută în cazul în care sistemul de colectare sau baremul cantitativ sunt modificate, dar situația intrării unui nou partener de colectare nu este avută în vedere. De asemenea, ofertele standard care trebuie prezentate de întreprinderile care doresc să li se atribuie contractul trebuie întotdeauna să privească ansamblul regiunii de colectare în cauză.

55 Din cele ce precedă rezultă că, pe durata acordurilor de parteneriat, întreprinderile excluse nu pot face oferte reclamantei [a se vedea considerentele (221)-(223), (228) și (236) ale deciziei atacate]. În consecință, chiar fără să conțină o clauză formală în acest sens, acordurile de parteneriat au aceleași efecte ca includerea unei clauze de exclusivitate teritorială în favoarea fiecărui partener de colectare și/sau de triere. Prin urmare, argumentul invocat de reclamantă privind inexistența unei obligații de exclusivitate este lipsit de temei.

56 În ceea ce privește analiza efectelor care restrâng concurența ale acordurilor de parteneriat, trebuie să se precizeze că, potrivit jurisprudenței, în cadrul examinării temeiniciei aprecierii Comisiei privind existența unei restrângeri sensibile a concurenței, în sensul articolului 81 alineatul (1) CE, Tribunalul nu se poate limita la efectele de exclusivitate considerate în mod izolat și prin referire numai la restrângerile impuse de acordurile de parteneriat în diferitele regiuni de colectare (a se vedea în acest sens Hotărârea Van den Bergh Foods/Comisia, citată anterior, punctul 82). Astfel, în ceea ce privește problema dacă acordurile de parteneriat ale reclamantei intră în sfera interdicției prevăzute la articolul 81 alineatul (1) CE, trebuie, potrivit jurisprudenței, să se examineze dacă ansamblul acordurilor similare încheiate pe piața relevantă și al celorlalte elemente ale contextului economic și juridic în care se înscriu acordurile în cauză indică faptul că au drept efect cumulativ blocarea accesului pe această piață al noilor concurenți. Dacă rezultă din examinare că nu aceasta este situația, acordurile individuale care constituie rețeaua de acorduri nu pot aduce atingere concurenței în sensul articolului 81 alineatul (1) CE. În schimb, dacă examinarea arată că accesul pe piață este dificil, ar trebui să se analizeze în continuare în ce măsură acordurile în litigiu contribuie la efectul cumulativ produs, dat fiind că nu sunt interzise decât contractele care contribuie în mod semnificativ la o eventuală împărțire a pieței (Hotărârea Curții din 28 februarie 1991, Delimitis, C-234/89, Rec., p. I-935, punctele 23 și 24, și Hotărârea Van den Bergh Foods/Comisia, citată anterior, punctul 83).

57 Comisia a constatat în considerentul (176) al deciziei atacate că, în domeniul ambalajelor menajere, sistemul ARA este singurul sistem de colectare și de recuperare care

acoperă întregul teritoriu național austriac și toate tipurile de materiale, cu excepția cartoanelor compozite pentru băuturi. Astfel cum rezultă din considerentul (182) al deciziei atacate, fapt necontestat de reclamantă, sistemul ARA este cel mai important solicitant de servicii de eliminare a deșeurilor.

58 În măsura în care acordurile de parteneriat sunt încheiate de cel mai important solicitant de servicii de eliminare a deșeurilor, și anume reclamanta, consecința practică a creării acestei rețele de acorduri este blocarea accesului pe piață pentru întreprinderile de colectare și de triere excluse și restrângerea concurenței, în privința ofertei, pe piața colectării și trierii ambalajelor menajere pe durata acordului, respectiv între trei și cinci ani.

59 Întrucât rețeaua de acorduri de parteneriat înființată de reclamantă acoperă întregul teritoriu austriac, această restrângere a concurenței nu se poate limita la o regiune de colectare. Aceasta va avea efecte asupra întregului teritoriu și, prin urmare, asupra ansamblului pieței colectării și trierii relevante din punct de vedere geografic [a se vedea considerentul (226) al deciziei atacate]. Astfel, întreprinderile excluse vor avea dificultăți atât pentru a evita rețeaua de acorduri și pentru a intra pe piața austriacă a colectării și trierii de ambalaje menajere, cât și pentru a rămâne pe această piață.

60 Această situație este agravată de existența unor obstacole suplimentare în calea accesului pe piața colectării și trierii ambalajelor menajere. Astfel, motive referitoare la amenajarea teritoriului și la logistica necesară pentru gestionarea deșeurilor se opun instalării altor infrastructuri de colectare a deșeurilor menajere [a se vedea considerentul (227) al deciziei atacate], fapt confirmat de observațiile formulate în acest sens de autoritățile austriece [a se vedea considerentul (285) al deciziei atacate]. Astfel, pentru a-și asigura prestarea serviciilor de colectare și de triere încă de la începutul activității lor, eventualii concurenți ai sistemului ARA nu vor putea încheia acorduri cu alte întreprinderi de colectare pentru instalarea unor infrastructuri de colectare suplimentare lângă containerele deja instalate și vor fi, prin urmare, constrânși să se asocieze cu partenerii de colectare ai reclamantei. De exemplu, sistemul concurent

Öko-Box trebuie să utilizeze în parte infrastructurile de colectare ale reclamantei pentru a-și dezvolta activitatea de colectare și de recuperare a cartoanelor compozite pentru băuturi [a se vedea considerentele (177) și (227) ale deciziei atacate], fapt care nu este contestat de aceasta.

61 În ceea ce privește infrastructurile de triere, reclamanta nu contestă constatarea Comisiei potrivit căreia accesul pe piață este împiedicat de faptul că înființarea noilor instalații de triere necesită investiții importante, ceea ce constituie un obstacol important la intrarea pe piața colectării și trierii de ambalaje menajere [a se vedea considerentul (318) al deciziei atacate].

62 Toate aceste circumstanțe au determinat Comisia să concluzioneze, în considerentul (227) al deciziei atacate, că „este improbabil ca, pe durata validității acordurilor de parteneriat regional, întreprinderilor de colectare și de triere excluse să li se ofere, pe piața relevantă, în diferitele teritorii contractuale, noi posibilități de comercializare cu o importanță sensibilă, cu alte cuvinte considerabilă". Potrivit considerentului (236) al deciziei atacate, această concluzie se aplică de asemenea întreprinderilor de triere.

63 Rezultă din ceea ce precedă că limitarea pe care și-o impune reclamanta nu are ca unic efect limitarea propriei libertăți de acțiune. Astfel, reclamanta restrânge, în ceea ce privește oferta, accesul pe piața colectării și trierii ambalajelor menajere pentru întreprinderile de colectare și de triere excluse, întrucât aceasta limitează posibilitățile întreprinderilor menționate de a acționa pe această piață. Astfel, contrar celor susținute de reclamantă, aceste efecte le depășesc pe cele ale unui contract comutativ prin care un consumator privat sau profesional își acoperă cerințele. Așadar, Comisia a considerat, fără să săvârșească o eroare vădită de apreciere, că rețeaua de acorduri de parteneriat închidea piața relevantă pentru întreprinderile menționate, stabilind astfel existența unei restrângeri sensibile a concurenței în sensul articolului 81 alineatul (1)

CE. Prin urmare, rețeaua de acorduri de parteneriat notificate Comisiei nu poate obține o atestare negativă în temeiul articolului 2 din Regulamentul nr. 17.

64 Odată constatată existența unei restrângeri sensibile a concurenței, Comisia a admis, în considerentele (275), (276) și (316) ale deciziei atacate, că acordurile de parteneriat erau justificate, din punctul de vedere al organizării activităților de colectare și de triere, de motive de gestiune și de eficiență, de nevoia de a asigura o prestare fiabilă a serviciilor de colectare, precum și de necesitatea de a garanta securitatea organizării și a investițiilor care trebuiau să fie realizate pentru a pune în aplicare acordul de colectare și de triere. Potrivit Comisiei, această obligație de exclusivitate reprezintă, așadar, o restrângere indispensabilă pentru realizarea obiectivului organizării raționale a activităților de colectare și de triere pe piața austriacă, în sensul dispozițiilor articolului 81 alineatul (3) CE [a se vedea considerentele (268)-(287) și (316) ale deciziei atacate].

65 Cu toate acestea, Comisia a considerat că această restrângere a concurenței pe piața colectării și trierii ambalajelor menajere ar putea conduce la o restrângere a concurenței pe piața situată în amonte, și anume piața sistemelor de eliminare a ambalajelor menajere, dacă reclamanta ar reuși să impună partenerilor săi o exclusivitate *de facto* în prestarea de servicii de colectare și de triere [a se vedea considerentele (230), (234) și (286) ale deciziei atacate]. Astfel, această exclusivitate îi permitea să blocheze accesul concurenților potențiali la infrastructurile de colectare și de triere existente. Într-o asemenea situație, aceștia nu ar avea nicio posibilitate reală și concretă de a evita rețeaua de contracte creată de reclamantă, întrucât, pe piața colectării și trierii ambalajelor menajere, nu ar exista altă întreprindere de colectare și de triere care să le poată oferi aceste servicii, în condiții competitive, încă de la începutul activității lor. Astfel, angajamentul reclamantei de a nu coopera decât cu un singur partener de colectare și/sau de triere pe regiune de colectare ar putea determina o restrângere a concurenței pe piața sistemelor de eliminare a ambalajelor menajere,

care s-ar traduce imediat printr-o limitare a cererii de servicii de colectare și de triere pe piața colectării și trierii ambalajelor menajere [a se vedea considerentul (287) al deciziei atacate].

66 Prin urmare, contrar celor afirmate de reclamantă, problema nu constă în faptul că acordurile de parteneriat dau naștere unor „monopoluri locale ale întreprinderilor de colectare" contrare articolului 81 alineatul (1) CE, ci în faptul că restrângerea concurenței pe piața colectării și trierii ambalajelor menajere ar permite, în împrejurările menționate la punctul 65 de mai sus, să fie eliminată concurența pe piața sistemelor de eliminare a ambalajelor menajere, limitând astfel cererea de servicii de colectare și de triere pe piața colectării și trierii ambalajelor menajere.

67 În speță, Comisia a recunoscut, în considerentele (231), (234) și (236) ale deciziei atacate, că reclamanta nu interzicea utilizarea în comun a infrastructurilor de colectare și de triere. Totuși, Comisia a considerat că anumite atribuții pe care reclamanta și le acordase, în temeiul angajamentului nr. 3, puteau fi utilizate pentru a face mai dificil accesul pe piață al concurenților săi potențiali. Pentru a neutraliza acest risc, Comisia a decis să impună reclamantei cele două obligații prevăzute la articolul 3 din decizia atacată, menționate la punctul 27 de mai sus, în temeiul articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 17 [a se vedea considerentele (287), (288) și (318) ale deciziei atacate].

68 Astfel, potrivit Comisiei, posibilitatea ca reclamanta să profite de existența unui singur partener pe regiune de colectare și de atribuțiile pe care și le-a acordat în angajamentul nr. 3 pentru a elimina concurența pe piața sistemelor de eliminare a ambalajelor menajere justifica impunerea obligațiilor menționate la articolul 3 din decizia atacată. Aceste obligații, urmărind în esență să împiedice reclamanta să interzică utilizarea în comun a infrastructurilor de colectare și de triere, precum și să își aproprieze, în cazul utilizării în comun, partea din ambalajele colectate care nu îi aparține, vor permite să se evite ca reclamanta să împiedice accesul sistemelor concurente la infrastructurile

de colectare și de triere deja existente și să poată restrânge, astfel, concurența pe piața sistemelor de eliminare a ambalajelor menajere și, prin urmare, să se limiteze cererea de servicii de colectare și de triere pe piața colectării și trierii ambalajelor menajere.

69 Reclamanta contestă această concluzie, afirmând că alegerea partenerilor potențiali este extinsă, întrucât, în ceea ce privește eliminarea ambalajelor industriale, producătorii de deșeuri își aleg în mod liber partenerii regionali și, în ceea ce privește eliminarea deșeurilor menajere, AGR și ARO organizau, în fiecare dintre regiunile de colectare, sisteme de colectare care apelau deseori la alți parteneri regionali.

70 În primul rând, în ceea ce privește piața colectării ambalajelor industriale, pe de o parte, trebuie subliniat că, astfel cum reiese din înscrisurile din dosar și contrar afirmațiilor reclamantei, există un acord de parteneriat unic pentru colectarea ambalajelor industriale și menajere prin care un singur partener al reclamantei asigură serviciile de colectare a celor două tipuri de ambalaje. Potrivit acordului menționat, aceste două tipuri de ambalaje puteau chiar să fie colectate simultan. Faptul că un singur partener trebuie să asigure colectarea celor două tipuri de ambalaj exclude astfel orice posibilitate ca întreprinderile care nu sunt specializate în colectarea unuia dintre ambalajele menționate să devină partener de colectare. Totuși, potrivit reclamantei, această împrejurare nu le-ar împiedica să intre pe piață, întrucât acestea ar putea propune servicii de transport sau de colectare a ambalajelor industriale producătorilor deșeurilor menționate în condițiile indicate la punctul 75 de mai sus.

71 Pe de altă parte, trebuie să se precizeze că piețele colectării și trierii ambalajelor menajere și industriale prezintă diferențe suficient de importante pentru ca prestațiile întreprinderilor de colectare și de triere specializate pe una dintre aceste două piețe să nu fie interschimbabile și pentru ca întreprinderile menționate să nu își poată oferi serviciile pe cealaltă piață. Astfel cum a constatat Comisia, fără ca reclamanta să fi prezentat vreo probă contrară, serviciile de colectare și de triere trebuie să fie

organizate în mod diferit, ținând cont de diferitele cerințe specifice colectării și trierii [a se vedea considerentul (161) al deciziei atacate].

72 Astfel, în ceea ce privește trierea, marile întreprinderi produc cantități mai mari de ambalaje, care sunt depozitate în locurile de producție după ce au fost triate în funcție de tipul de material. Din acest motiv, nu este necesară crearea unei infrastructuri de triere pentru ambalajele industriale ca aceea prevăzută pentru ambalajele menajere și, de altfel, acordul de parteneriat permite partenerului de colectare să penalizeze furnizorii de ambalaje care prezintă ambalaje amestecate.

73 De asemenea, în ceea ce privește colectarea, după cum rezultă din acordul de parteneriat, colectarea ambalajelor industriale prezintă anumite particularități în raport cu cea a ambalajelor menajere. Astfel, în cazul ambalajelor industriale, partenerul de colectare acționează în calitate de gestionar al centrului regional de preluare. Activitatea sa principală este de a recepționa materialele livrate de marii producători de deșeuri industriale, care acționează ca furnizori de deșeuri, și de a înregistra toate bonurile de cântărire a materialelor livrate potrivit legislației austriece pentru a verifica dacă sunt atinse cantitățile minime [a se vedea de asemenea considerentul (166) al deciziei atacate]. Producătorii de deșeuri au, așadar, obligația de a direcționa materialele triate până la centrul de preluare. În mod accesoriu, în cazul regiunilor puternic industrializate, partenerul de colectare propune de asemenea un serviciu de colectare care permite colectarea ambalajelor sub licență la locurile de producție, colectare care poate, astfel cum a indicat reclamanta, să fie refuzată de producătorii de deșeuri. În schimb, în cazul ambalajelor menajere, din acordul de parteneriat rezultă că prestația de colectare cuprinde golirea sistematică a containerelor de colectare și adunarea sacilor de colectare, potrivit unui plan precis de zile de colectare elaborat prin acesta, precum și transportul deșeurilor colectate de la gospodării până la instalația de triere, partenerul de colectare fiind responsabil față de ARA pentru calitatea ambalajelor colectate.

74 În consecință, există diferențe pronunțate între serviciile de colectare și de triere a ambalajelor menajere și industriale. Prin urmare, astfel cum s-a constatat în decizia atacată, nu există o substituibilitate funcțională între serviciile de colectare și de triere a ambalajelor menajere și a ambalajelor industriale [a se vedea considerentul (162) al deciziei atacate].

75 Desigur, reclamanta consideră că întreprinderile de colectare excluse și-ar putea oferi serviciile pe piața colectării și trierii ambalajelor industriale producătorilor de deșeuri care trebuie să își transporte deșeurile până la centrul de preluare sau chiar să le propună servicii de colectare în concurență cu cele propuse de partenerul de colectare în regiunile puternic industrializate. Totuși, dată fiind lipsa substituibilității funcționale între colectarea ambalajelor menajere și industriale, trebuie să se considere că întreprinderile specializate din sectorul menajer nu vor fi în măsură, în principiu, să furnizeze servicii de colectare a ambalajelor industriale. Prin urmare, faptul că producătorii de deșeuri industriale își pot alege în mod liber partenerul nu poate juca niciun rol în speță.

76 În al doilea rând, în ceea ce privește eliminarea deșeurilor de hârtie menajere, Comisia a constatat, în considerentul (157) al deciziei atacate, fără ca reclamanta să fi contestat, că „ARO nu cumpără decât cantități determinate de la sistemele de colectare municipale de deșeuri de hârtie", care existau anterior înființării sistemului ARA. Potrivit considerentului (158) al deciziei atacate, situația este identică în ceea ce privește eliminarea sticlei uzate.

77 Din cele ce precedă rezultă că nu se poate avea în vedere ca întreprinderile de colectare și de triere a ambalajelor menajere excluse, pe de o parte, să poată avea acces cu ușurință pe piața colectării și trierii ambalajelor industriale și, pe de altă parte, să își poată furniza serviciile, fie pe piața colectării deșeurilor, fie pe cea a colectării sticlei uzate, întrucât aceste piețe funcționează datorită existenței sistemelor de colectare municipale și sunt, prin urmare, închise pentru eventualii concurenți. În consecință, contrar argumentelor invocate de reclamantă, existența acestor piețe nu este pertinentă pentru a extinde cererea de servicii de colectare și de triere a ambalajelor

menajere și pentru a asigura supraviețuirea întreprinderilor concurente ale partenerilor regionali ai reclamantei.

78 Aceste concluzii nu pot fi infirmate de argumentul reclamantei invocat în cadrul ședinței, potrivit căruia o restrângere a concurenței ar putea fi pusă la îndoială dacă ar fi necesar un acord pentru ca o întreprindere să intre într-o zonă în care nu intervenea [Hotărârea Tribunalului din 2 mai 2006, O2 (Germany)/Comisia, T-328/03, Rec., p. II-1231, punctul 68].

79 În această privință, trebuie subliniat că, în speță, contrar cauzei în care a fost pronunțată Hotărârea O2 (Germany)/Comisia, citată anterior, nu s-a stabilit că rețeaua de acorduri de parteneriat creată de reclamantă permitea intrarea pe piață a unei întreprinderi concurente. Dimpotrivă, astfel cum s-a arătat la punctul 65 de mai sus, efectul cumulativ al rețelei menționate era susceptibil să blocheze pentru concurenții sistemului ARA accesul pe piața sistemelor de eliminare a ambalajelor menajere. Prin urmare, acest argument trebuie să fie respins.

80 Astfel, Comisia a putut să concluzioneze, fără să săvârșească nicio eroare vădită de apreciere, pe de o parte, că exista o restrângere a concurenței pe piața colectării și trierii ambalajelor ușoare menajere și că această restrângere putea beneficia de o exceptare individuală având în vedere efectele sale pozitive asupra organizării colectării și trierii ambalajelor menajere și, pe de altă parte, că această restrângere putea avea efecte asupra pieței sistemelor de eliminare a ambalajelor menajere și, prin urmare, asupra cererii de servicii de colectare și de triere pe piața ambalajelor menajere. Pe de altă parte, Comisia nu a săvârșit nicio eroare vădită de apreciere atunci când a considerat că, pentru a evita ca reclamanta să poată elimina concurența pe piața sistemelor de eliminare a ambalajelor menajere, trebuia să condiționeze exceptarea de cele două obligații citate la punctul 27 de mai sus. Prin urmare, acest motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe conformitatea acordurilor de parteneriat cu condițiile Regulamentului nr. 2790/1999

Argumentele părților

81 Reclamanta consideră că, deși acordurile de parteneriat conțin o obligație de exclusivitate în sarcina sa, aceasta va fi exceptată de la aplicarea articolului 81 alineatul (1) CE în temeiul articolului 2 alineatul (1) și al articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2790/1999, care nu admite, în plus, impunerea de obligații beneficiarilor exceptării. Astfel, potrivit definiției pieței relevante stabilite de Comisie în considerentul (155) și următoarele ale deciziei atacate, niciun partener regional al reclamantei din Austria nu ar avea o cotă mai mare de 30 % pe piața colectării și/sau trierii ambalajelor ușoare. În plus, reclamanta subliniază că Regulamentul nr. 2790/1999 acordă o exceptare sistemelor de distribuție care rezervă teritorii exclusive pentru anumiți distribuitori și consideră, așadar, că nu se poate proceda altfel în cadrul unei rețele de acorduri de parteneriat în care autoritatea contractantă rezervă partenerilor săi teritorii exclusive.

82 Reclamanta contestă de asemenea definiția dată de Comisie pieței geografice relevante, argumentând că regiunile de colectare nu corespund niciunei zone de activitate economică, întrucât au fost definite de aceasta în cererile sale de ofertă. De asemenea, reclamanta consideră că criteriul decisiv pentru determinarea cotei de piață a unui furnizor este situația existentă înainte de încheierea acordurilor de parteneriat, iar nu cea ulterioară încheierii acestora.

83 În sfârșit, reclamanta susține că nu a făcut trimitere la Regulamentul nr. 2790/1999 înainte de depunerea cererii întrucât Comisia nu publicase comunicarea privind obiecțiunile.

84 Comisia și intervenientele contestă totalitatea argumentelor invocate de reclamantă.

Aprecierea Tribunalului

85 Trebuie să se examineze, cu titlu introductiv, susținerile reclamantei potrivit cărora nu a avut posibilitatea să invoce mai devreme argumentele întemeiate pe Regulamentul nr. 2790/1999.

86 În această privință, în primul rând, trebuie amintit că, prin scrisoarea din 28 august 2001, ARA și ARGEV au solicitat o atestare negativă pentru acordurile notificate sau, dacă este cazul, o decizie de exceptare, potrivit articolului 81 alineatul (3) CE. Această cerere a fost prezentată potrivit cerințelor articolului 2 din Regulamentul (CE) nr. 3385/94 al Comisiei din 21 decembrie 1994 privind forma, conținutul și alte detalii ale cererilor și notificărilor prezentate în temeiul Regulamentului nr. 17 (JO L 377, p. 28), precum și cerințelor formularului A/B anexat la acesta, fără să fi fost formulate de Comisie observații în această privință.

87 În al doilea rând, potrivit alineatului 139 al Comunicării din 19 octombrie 2002 (a se vedea punctul 12 de mai sus), Comisia a avut în vedere să nu formuleze obiecțiuni împotriva acordurilor notificate în temeiul articolului 81 CE și al articolului 53 din Acordul privind SEE sau să acorde părților o exceptare individuală în temeiul articolului 81 alineatul (3) CE și al articolului 53 alineatul (3) din Acordul privind SEE, eventual însoțită de condiții.

88 În al treilea rând, Comisia a adresat reclamantei o scrisoare la 1 aprilie 2003 în care indica faptul că avea în vedere posibilitatea de a adopta o decizie pozitivă în temeiul articolului 81 CE și, potrivit articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 17, de a include în această decizie anumite obligații privind utilizarea în comun a instalațiilor de colectare. În partea intitulată „Motivare", Comisia a expus în mod detaliat motivele pentru care era posibil să acorde o exceptare individuală în favoarea acordului de parteneriat, precum și motivele pentru care considera că anumite acorduri ale sistemului ARA ar putea avea un efect de eliminare a concurenței care ar justifica impunerea obligațiilor menționate. În sfârșit, această scrisoare informa reclamanta despre posibilitatea de a prezenta observații într-un termen de o lună de la primirea scrisorii menționate. Într-o a doua scrisoare, din 6 iunie 2003, Comisia a informat reclamanta cu privire la modificarea obligațiilor prevăzute pentru a răspunde întrebărilor sale, precum și celor ale autorităților austriece.

89 În aceste împrejurări, nu se poate contesta că reclamanta a putut să ia cunoștință în cursul procedurii administrative de posibilele efecte de eliminare a concurenței ale acordurilor notificate, precum și de obligațiile pe care Comisia intenționa să i le impună în cadrul unei exceptări individuale. Cu toate acestea, astfel cum rezultă din scrisorile din 16 mai și din 25 iunie 2003, trimise de reclamantă Comisiei ca răspuns la cele din 1 aprilie și din 6 iunie 2003, aceasta nu a solicitat în mod expres aplicarea Regulamentului nr. 2790/1999 și nici nu a emis nicio obiecție referitoare la aplicarea în speță a articolului 3 alineatul (1) din regulamentul menționat sau la definiția pieței relevante în această privință. Această împrejurare explică, astfel cum a arătat Comisia, că argumentele întemeiate pe Regulamentul nr. 2790/1999 nu își găsesc răspuns

în decizia atacată. Prin urmare, lipsa oricărei trimiteri la aceste argumente în decizia atacată nu poate pune sub semnul întrebării legalitatea sa.

90 În orice caz, chiar dacă se presupune că reclamanta, prin solicitarea de a beneficia de o exceptare în temeiul articolului 81 alineatul (3) CE, a solicitat în mod implicit aplicarea Regulamentului nr. 2790/1999, motivul întemeiat în esență pe neaplicarea regulamentului menționat nu poate determina nelegalitatea deciziei atacate.

91 Astfel, acordurile de parteneriat sunt contracte de prestări de servicii care leagă reclamanta în mod exclusiv pentru fiecare regiune de colectare de un partener de colectare și/sau de triere, fiecare dintre ei activând la un nivel diferit al lanțului de eliminare a ambalajelor menajere. Prin aceste contracte, părțile stabilesc condițiile în care vor trebui să fie efectuate colectarea și trierea ambalajelor menajere aparținând reclamantei în fiecare regiune de colectare. Este vorba, așadar, de acorduri de subcontractare între întreprinderi neconcurente care intră în domeniul de aplicare al articolului 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2790/1999.

92 Astfel cum rezultă din considerentul (173) al deciziei atacate, fără ca reclamanta să fi contestat, piața geografică relevantă în scopul aprecierii existenței unei restrângeri sensibile a concurenței în sensul articolului 81 alineatul (1) CE este, în cazul pieței sistemelor și pieților colectării și trierii, ansamblul teritoriului austriac, întrucât condițiile obiective ale cererii și ale ofertei pe această piață sunt sensibil diferite de cele existente în alte regiuni ale pieței interne. Astfel, legislația austriacă în materia eliminării ambalajelor citată la punctul 5 de mai sus determină condițiile în care trebuie să se dezvolte activitatea menționată pe ansamblul teritoriului austriac și aceste condiții constituie, așadar, condiții particulare în raport cu cele ale altor teritorii din cadrul pieței interne. Pe de altă parte, reclamanta își creează pe ansamblul acestui teritoriu

rețeaua de acorduri de parteneriat, care, din cauza efectului cumulativ al contractelor privind fiecare regiune de colectare, este susceptibilă să afecteze concurența atât pe piața sistemelor de eliminare a ambalajelor menajere, cât și pe piața colectării și trierii acestor ambalaje.

93 În schimb, teritoriul relevant pentru a aprecia dacă, în speță, este depășit pragul de 30 % prevăzut la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2790/1999 este regiunea de colectare, ca teritoriu pe care partenerii de colectare și/sau de triere se angajează împreună cu reclamanta și ca loc în care își furnizează serviciile. Astfel, reclamanta își lansează cererile de ofertă pentru fiecare dintre aceste regiuni și partenerii își propun serviciile organizând infrastructuri de colectare și de triere în fiecare dintre aceste regiuni. În plus, punctul 7 din cererea de ofertă standard indică existența unor specificități pe regiune de colectare, care ar fi descrise într-un document denumit „Select Regional, Teil L". De asemenea, raportul de activitate al reclamantei privind anul 2002 indică în mod mai precis că sectoarele și comunele sunt grupate în cadrul regiunilor de colectare și că pentru fiecare dintre ele reclamanta a dezvoltat un concept de colectare adecvat și cu totul specific.

94 Din cele ce precedă rezultă că fiecare regiune de colectare prezintă condiții omogene de prestare a serviciilor și se poate deosebi de regiunile vecine datorită particularităților sale și condițiilor de prestare a serviciilor, potrivit criteriilor stabilite la alineatul (90) al Comunicării 2000/C 291/01 a Comisiei – Linii directoare privind restricțiile verticale (JO 2000, C 291, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 3, p. 178), pentru a determina piața geografică relevantă în scopul calculării pragului prevăzut de Regulamentul nr. 2790/1999.

95 Faptul că Comisia a considerat că piața geografică relevantă pentru examinarea efectelor anticoncurențiale ale acordurilor notificate este ansamblul teritoriului austriac nu infirmă această concluzie. Astfel, această împrejurare nu împiedică să fie identificate, în cadrul respectivului teritoriu, piețe geografice mai limitate din punctul de vedere al furnizorilor de servicii de colectare și de triere, în care condițiile de prestare

a serviciilor sunt omogene și diferite de cele din regiunile vecine. Prin urmare, astfel cum s-a indicat la punctul 93 de mai sus, regiunile de colectare constituie pieţele relevante pentru a stabili dacă reclamanta poate beneficia de exceptarea pe categorie prevăzută în Regulamentul nr. 2790/1999.

96 În ceea ce privește afirmația reclamantei potrivit căreia elementul decisiv pentru a determina cota de piață a unui furnizor este situația existentă înainte de încheierea acordurilor de parteneriat, iar nu cea ulterioară încheierii acestora, trebuie amintit că, potrivit articolului 9 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 2790/1999, în scopul aplicării articolului 3, „cota de piață se calculează pe baza datelor din anul calendaristic precedent". Trebuie de asemenea să se sublinieze, astfel cum a arătat Comisia, că, în cazul pieţelor noi, trebuie să se țină cont de momentul la care a fost creată piața. Numai începând din acel moment se poate stabili în ce măsură furnizorul deține putere pe piață, prin calcularea cotei de piață care îi corespunde, potrivit articolului 9 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 2790/1999.

97 În speță, acest lucru înseamnă că, pentru a calcula cota de piață a fiecăruia dintre partenerii de colectare și/sau de triere, trebuie să se țină cont de situația ulterioară încheierii acordurilor de colectare și de triere a ambalajelor menajere, iar nu, spre deosebire de cele susținute de reclamantă, de situația anterioară.

98 În calitate de furnizori ai serviciilor de colectare și de triere cu care reclamanta cooperează în mod exclusiv, partenerii de colectare și de triere depășesc în mod sensibil pragul de 30 % al cotei de piață stabilit la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2790/1999. Pe de o parte, potrivit considerentului (225) al deciziei atacate, care nu a fost contestat de reclamantă, în domeniul ambalajelor menajere ușoare, numai Öko-Box a creat un sistem concurent pentru un tip de ambalaj menajer, și anume cartoanele compozite pentru băuturi. Pe de altă parte, astfel cum a recunoscut reclamanta în înscrisurile sale, Öko-Box a dezvoltat un sistem care nu utilizează infrastructuri

de colectare decât pentru o parte din ambalaje, apelând în acest caz la partenerii de colectare ai reclamantei. Prin urmare, cota de piață a partenerilor regionali de colectare și/sau de triere poate atinge cu ușurință 100 % și articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2790/1999 nu permite, așadar, să fie acordată o exceptare pe categorie fără nicio obligație acordurilor notificate.

99 Având în vedere cele ce precedă, acest motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe nerespectarea de către articolele 2 și 3 din decizia atacată a teoriei „essential facilities”

Argumentele părților

100 Reclamanta consideră că o importanță decisivă a fost acordată de Comisie unui acces liber și fără obstacole al celorlalte sisteme colective la infrastructurile sale de colectare în vederea intensificării concurenței și susține că articolul 2 și, mai ales, articolul 3 din decizia atacată constituie o tentativă de a impune o obligație sistemului ARA fără a respecta cerințele teoriei „essential facilities”.

101 În susținerea acestui motiv, pe de o parte, reclamanta afirmă că, în principiu, acordurile sale de parteneriat nu se opun unei utilizări în comun a containerelor și că

nu rezultă, așadar, din contractele menționate nicio exclusivitate în favoarea sa în privința containerelor. În aceste împrejurări, nu ar exista restrângeri materiale ale concurenței și obligațiile impuse de Comisie nu s-ar putea întemeia pe articolul 81 alineatul (3) CE și pe articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 17.

102 Pe de altă parte, reclamanta susține că, în realitate, decizia atacată îi impune o obligație de a „ceda" capacități concurenților săi, ceea ce ar intra în domeniul de aplicare al articolului 82 CE. O asemenea obligație nu ar putea fi legitimă, conform jurisprudenței Curții, decât în cazul în care instalațiile de colectare organizate de reclamantă ar fi instalații esențiale (Hotărârea Curții din 26 noiembrie 1998, Bronner, C-7/97, Rec., p. I-7791). Or, nu aceasta ar fi situația în speță, întrucât, din punct de vedere tehnic, ar fi posibil să se reproducă structurile existente ale sistemului de colectare al reclamantei, permițând unor sisteme de colectare concurente să creeze un sistem de colectare în locuri unde aceasta gestionează un sistem de depozitare și invers.

103 Comisia contestă totalitatea argumentelor invocate de reclamantă.

Aprecierea Tribunalului

104 Potrivit unei jurisprudențe consacrate, a fost considerat abuziv faptul ca o întreprindere care deține o poziție dominantă pe o anumită piață să refuze să furnizeze unei întreprinderi cu care se află în concurență pe o piață vecină fie materiile prime, fie serviciile indispensabile pentru exercitarea acesteia, în măsura în care comportamentul în cauză era de natură să elimine orice concurență din partea acestei întreprinderi (Hotărârea Curții Bronner, citată anterior, punctul 38, și Hotărârea din 29 aprilie 2004, IMS Health, C-418/01, Rec., p. I-5039, punctele 40-45). În aceste cazuri, constatând

existența unei încălcări, în special un abuz de poziție dominantă, Comisia poate, în temeiul articolului 3 din Regulamentul nr. 17, să asigure efectul util al deciziei sale prin impunerea anumitor obligații (Hotărârea Curții din 6 aprilie 1995, RTE și ITP/Comisia, C-241/91 P și C-242/91 P, Rec., p. I-743, punctele 90 și 91).

105 Potrivit acordurilor de parteneriat, partenerii de colectare și de triere au obligația de a crea infrastructurile necesare pentru punerea în aplicare a obligațiilor lor contractuale [a se vedea considerentul (98) al deciziei atacate]. Respectivele infrastructuri aparțin partenerilor de colectare și de triere, iar nu reclamantei, care se limitează la negocierea amplasării lor cu colectivitățile teritoriale. Astfel, reclamanta afirmă că nu are niciun drept de proprietate sau de control asupra acestor instalații care i-ar permite să refuze în mod abuziv prestarea de servicii de colectare concurenților săi pentru a-i exclude de pe piața eliminării ambalajelor.

106 Cu toate acestea, în temeiul acordurilor de parteneriat și al posibilităților de organizare pe care și le-a acordat în angajamentul nr. 3, reclamanta este în măsură să controleze, împreună cu partenerii săi, accesul la infrastructurile înființate în fiecare regiune de colectare. În acest mod, reclamanta este în măsură să blocheze accesul concurenților săi la infrastructurile de colectare și de triere care aparțin partenerilor săi.

107 Astfel, după cum a subliniat Comisia în considerentul (234) al deciziei atacate, problema care se pune în speță este că, în temeiul posibilităților de organizare pe care reclamanta și le-a acordat în angajamentul nr. 3, aceasta poate împiedica utilizarea în comun a infrastructurilor de colectare și de triere. Profitând de aceste posibilități de organizare, reclamanta poate, printre altele, să împiedice partenerii de colectare care doresc să își deschidă infrastructurile pentru concurenții sistemului ARA și să facă astfel mai dificilă intrarea lor pe piața sistemelor de eliminare a ambalajelor menajere. Acest comportament riscă să dea naștere unei restrângeri a concurenței pe această

piață și să limiteze astfel cererea de servicii de colectare și de triere pe piața colectării și trierii ambalajelor menajere.

108 Astfel cum s-a indicat la punctul 67 de mai sus, pentru a elimina riscul menționat, Comisia a considerat necesar să prevadă pentru exceptarea individuală obligațiile cuprinse la articolul 3 al deciziei atacate, potrivit articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 17.

109 Prin urmare, în speță, nu este vorba despre un refuz unilateral al reclamantei de a furniza întreprinderilor concurente un serviciu necesar pentru dezvoltarea unei piețe vecine, ceea ce ar fi contrar articolului 82 CE și ar legitima, așadar, aplicarea teoriei „essential facilities". Este vorba despre o situație în care poziția pe care reclamanta și-o rezervă în temeiul acordurilor de parteneriat cu întreprinderile de colectare și de triere poate da naștere unei restrângeri a concurenței pe piața sistemelor de eliminare a ambalajelor menajere, limitând astfel cererea de servicii de colectare și de triere pe piața colectării și trierii ambalajelor menajere. În consecință, Comisia nu a aplicat în speță, în mod întemeiat, teoria „essential facilities" și jurisprudența Curții referitoare la aceasta.

110 Din cele ce precedă rezultă că, pe de o parte, Comisia nu a încercat să aplice, în speță, teoria „essential facilities" și că, pe de altă parte, teoria „essential facilities", precum și jurisprudența Curții în privința acesteia nu sunt aplicabile în prezenta cauză în scopul examinării legalității obligațiilor care însoțesc exceptarea individuală acordată de Comisie reclamantei. Prin urmare, acest motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe caracterul irealizabil al obligațiilor prevăzute în decizia atacată

Argumentele părților

111 Reclamanta afirmă că obligațiile impuse în decizia atacată nu respectă jurisprudența Curții privind principiul proporționalității, întrucât nu sunt adecvate pentru a atinge scopul urmărit și nu reprezintă obligația minimă posibilă.

112 În plus, în opinia reclamantei, Comisia nu a ținut cont în mod suficient de particularitățile sistemului ARA, întrucât, spre deosebire de sistemul de eliminare a deșeurilor existent în Germania, colectarea, trierea și recuperarea sunt în mare parte efectuate de diferite întreprinderi și acești parteneri nu pot furniza dovezi *a posteriori* care să stabilească volumul de ambalaje colectat, triat și recuperat, ci sunt obligați să predea ambalajele colectate fizic în mod continuu centrelor de preluare ale reclamantei. În consecință, obligația impusă la articolul 3 litera (b) din decizia atacată ar avea drept unic obiectiv să împiedice reclamanta să solicite o cotă-parte din produsele colectate mai importantă decât cea care îi corespunde. Această obligație ar implica, așadar, ca reclamanta să fie informată cu privire la cota de piață a sistemului ARA la momentul predării ambalajelor colectate, ceea ce nu ar fi posibil din două motive. Primul motiv este acela că sistemele colective exterioare, respectiv cele care nu au un interes în utilizarea în comun a infrastructurilor de colectare, nu sunt obligate să informeze reclamanta cu privire la volumele lor sub licență, ceea ce face imposibil calculul cotei-părți a reclamantei din ansamblul volumelor de ambalaje menajere. Al doilea motiv este acela că informațiile privind cotele de piață nu sunt disponibile decât *a posteriori*, după declarațiile periodice privind volumele sub licență efectuate

de producători și de importatori. Astfel, reclamanta consideră că pentru a putea să repartizeze produsele colectate între diferiții operatori ai sistemului ar trebui utilizate metode de repartiție care ar fi cunoscute în prealabil, din momentul furnizării unui volum de ambalaje determinat.

113 În sfârșit, reclamanta adaugă că nu există nicio legătură între restrângerea concurenței și obligația impusă la articolul 3 litera (b) din decizia atacată și subliniază că, la 28 august 2003, a adresat Comisiei o propunere în vederea determinării altei metode de repartizare, care prevede ca diferitele sisteme de colectare să rezerve în fiecare an în prealabil o capacitate de preluare determinată la întreprinderea de colectare în funcție de volumele estimate sub licență. Cu toate acestea, Comisia nu ar fi luat în considerare acest model.

114 Comisia și intervenientele contestă totalitatea argumentelor invocate de reclamantă.

Aprecierea Tribunalului

115 Trebuie observat, mai întâi, că reclamanta invocă principiul proporționalității atât în susținerea celui de al patrulea motiv, privind caracterul realizabil al obligațiilor prevăzute în decizia atacată, cât și ca motiv autonom (al cincilea motiv). Prin urmare, se impun examinarea în cadrul celui de al cincilea motiv a proporționalității obligațiilor, și în special cea a obligației prevăzute la articolul 3 litera (b) din decizia atacată, și examinarea în cadrul prezentului motiv a caracterului realizabil al obligației în cauză.

116 Pentru a răspunde la argumentele invocate de reclamantă, în primul rând, și după cum reiese din înscrisurile din dosar, trebuie să se arate că volumele sub licență ale sistemelor exterioare nu au, în speță, niciun rol pentru calcularea cotei-părți a reclamantei în ansamblul volumelor ambalajelor menajere. Astfel, trebuie subliniat că problema repartizării ambalajelor colectate nu se pune decât în cazul unei utilizări în comun a infrastructurilor de colectare. În acest caz, întrucât reclamanta nu poate pretinde aproprierea totalității ambalajelor colectate, s-ar impune să se calculeze partea din ambalaje corespunzătoare fiecăruia dintre sistemele colective care partajează infrastructurile menționate pentru a împărți între acestea ambalajele colectate. În consecință, argumentul invocat de reclamantă privind disponibilitatea datelor referitoare la volumele sub licență ale sistemelor exterioare este lipsit de orice temei.

117 În al doilea rând, în pofida afirmațiilor sale, reclamanta nu a reușit să stabilească motivele pentru care nu ar fi posibil să se calculeze cota sa parte din ansamblul volumelor de ambalaje menajere la momentul predării ambalajelor colectate la centrele de preluare, repartizarea ambalajelor colectate necesitând o metodă de repartizare stabilită în prealabil și valabilă pentru o perioadă de un an. Dimpotrivă, din acordul de descărcare și de licență care leagă reclamanta de producătorii de deșeuri reiese că, pentru a calcula cuantumul redevenței anuale datorate reclamantei, producătorii de deșeuri trebuie să declare cantitățile exacte de ambalaje introduse pe piață lunar sau trimestrial, cel târziu în a zecea zi a lunii care urmează după sfârșitul perioadei care face obiectul decontului, după cum este vorba despre un producător mare sau mic. Acest lucru înseamnă că volumele de ambalaje acoperite de contractele de licență și de descărcare pot fi calculate de reclamantă pe baza acestor contracte și a datelor pe care le primește în mod periodic.

118 Desigur, datele definitive privind anul calendaristic scurs nu vor fi disponibile decât în primele zece zile ale lunii a doua care urmează după sfârșitul ultimei luni sau al

ultimului trimestru din anul respectiv. Totuși, acest lucru nu înseamnă, astfel cum susține reclamanta, că repartizarea ambalajelor nu se va putea face decât la cincisprezece luni de la începutul exercițiului comercial, împiedicând „repartizarea în continuu" a ambalajelor colectate. Repartizarea ambalajelor colectate se va putea face pe măsura colectării pe baza volumelor reale de ambalaje sub licență introduse pe piață în lunile precedente. Rezultatul acestei repartizări va fi corectat la sfârșitul anului prin compensarea pe baza volumelor reale definitive comunicate de producătorii de deșeuri. Astfel cum a indicat Comisia, repartizarea ar putea să se bazeze de asemenea în mod sistematic pe cantitățile preconizate care nu ar putea să fie adaptate decât la anumite momente precise. Astfel cum reiese din înscrisurile din dosar, această din urmă posibilitate a fost propusă de reclamantă și acceptată de Comisie în cadrul procedurii măsurilor provizorii care a avut loc în fața Tribunalului.

119 În al treilea rând, trebuie arătat, astfel cum reiese din ședință, că decizia atacată a fost executată provizoriu în mod satisfăcător pentru părți.

120 Din cele ce precedă rezultă că repartizarea în continuu a ambalajelor colectate nu constituie un obstacol privind caracterul realizabil al obligației prevăzute la articolul 3 litera (b) din decizia atacată și, contrar celor susținute de reclamantă, nu impune, așadar, utilizarea unei metode de repartizare stabilite în prealabil și valide pentru o durată de un an.

121 Celelalte argumente prezentate de reclamantă nu pot infirma această concluzie.

122 În primul rând, în legătură cu argumentul potrivit căruia nu există nicio legătură între restrângerea concurenței și obligația impusă, acesta trebuie considerat lipsit de orice temei. Din considerentele (290) și (293) ale deciziei atacate reiese că există o legătură clară între, pe de o parte, obligația impusă și, pe de altă parte, riscul închiderii pieței verticale în amonte pentru concurenții reclamantei, precum și riscul reducerii cererii de servicii de colectare și de triere pe piața colectării și trierii ambalajelor menajere. Riscul menționat ar rezulta din acordarea unei exceptări individuale acordurilor prin care reclamanta nu cooperează decât cu un singur partener pe regiune de colectare și își acordă posibilități care ar putea împiedica utilizarea în comun a infrastructurilor de colectare și de triere. Obiectivul acestei obligații este, așadar, de a evita ca reclamanta să poată obține atestări sau justificative privind cantitățile de ambalaje corespunzătoare sistemelor concurente care împart cu aceasta infrastructurile de colectare și de a evita aproprierea de către reclamantă a unor cantități care corespund acestor sisteme, în special în privința autorității austriece de supraveghere. Un asemenea comportament al reclamantei ar împiedica sistemele concurente să își respecte cotele de preluare și ar face mai dificilă rămânerea lor pe piață. Dispariția lor de pe piață ar conduce la o reducere a cererii de servicii de colectare și de triere pe piața colectării și trierii ambalajelor menajere. Astfel, contrar argumentelor invocate de reclamantă și în lumina articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 17, Comisia a impus în mod întemeiat obligația în cauză pentru a evita ca exceptarea individuală acordată reclamantei să poată determina o restrângere a concurenței pe piața sistemelor de eliminare a ambalajelor menajere și, așadar, o reducere a cererii de servicii de colectare și de triere a ambalajelor menajere.

123 În al doilea rând, în ceea ce privește afirmația reclamantei potrivit căreia Comisia ar fi copiat o mare parte din textul obligației menționate la articolul 3 litera (b) din decizia privind sistemul german de eliminare a deșeurilor, fără să țină cont de particularitățile sistemului ARA, aceasta trebuie de asemenea să fie considerată lipsită de orice temei. Astfel, examinarea celor două decizii în cauză evidențiază că alineatele lor nu coincid între ele. În plus, contrar celor susținute de reclamantă, examinarea deciziei atacate arată că atestările sau justificativele la care face trimitere obligația impusă la articolul 3 litera (b) din decizia menționată nu servesc pentru a înlocui predarea fizică a

ambalajelor colectate, ci pentru a certifica partea din ambalajele colectate care revine reclamantei. Potrivit articolului 11 alineatul 8 din decret și obligației nr. 2 din acordul privind înființarea și exploatarea unui sistem de colectare și de recuperare, aceste atestări servesc pentru a demonstra în fața autorității austriece de supraveghere că reclamanta își îndeplinește cotele de colectare. Potrivit considerentului (291) al deciziei atacate, acestea pot fi utilizate de asemenea pentru a reduce remunerația partenerilor în cazul utilizării în comun a infrastructurilor de colectare.

124 Din ansamblul celor ce precedă rezultă că metodele de repartiție propuse de Comisie sunt întemeiate pe date care sunt ușor accesibile reclamantei la momentul repartizării ambalajelor colectate, precum cantitățile estimate sau volumele sub licență privind lunile anterioare, și că aceste metode iau, așadar, în considerare particularitățile sistemului ARA în același mod ca metoda propusă de reclamantă. Singura diferență rezidă în faptul că, în metodele propuse de Comisie, cantitățile estimate sau volumele sub licență privind cele trei luni anterioare pot fi corectate *a posteriori*, de exemplu, pe baza cantităților reale și definitive de ambalaje sub licență introduse pe piață și notificate de producătorii de deșeuri. După cum s-a arătat la punctul 118 de mai sus, această corecție *a posteriori* nu este incompatibilă cu o repartizare în continuu a ambalajelor colectate între sistemele colective care împart infrastructurile de colectare. Prin urmare, contrar susținerilor reclamantei, obligația nu este irealizabilă.

125 Prin urmare, acest motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului proporționalității

Argumentele părților

126 Reclamanta afirmă că obligația prevăzută la articolul 3 litera (b) din decizia atacată este disproporționată pentru motivul că îi impune obligații care ar putea să o împiedice să respecte cotele prevăzute și ar amenința, prin urmare, existența sa. Astfel, obligația menționată ar reduce accesul reclamantei la capacitățile de colectare de care dispune. Din acest motiv, reclamanta și-a acordat dreptul de a-și organiza sistemul, interzicând prin contract întreprinderilor de colectare să acționeze din proprie inițiativă. Caracterul disproporționat ar fi evident în particular în două cazuri, cel al achiziției de volume sub licență suplimentare de către un alt sistem colectiv și cel al înființării de către celelalte sisteme colective de instalații de colectare care sunt, în totalitate sau în parte, proprii acestora.

127 În primul caz, reclamanta consideră că intrarea pe piață a unui alt sistem colectiv ar reduce cota sistemului ARA în ansamblul volumelor de ambalaje menajere și, prin urmare, cota sa de piață. Astfel, concurenții nu s-ar limita să deturneze clienții sistemului ARA, ci ar introduce în plus pe piață volume de ambalaje sub licență suplimentare care, în prezent, nu sunt preluate nici de producători, nici de distribuitori și pe care aceasta le denumește „volume de ambalaje ale întreprinderilor parazite". În această situație, cota din produsele colectate de partenerii regionali care poate fi revendicată de reclamantă ar fi limitată, ceea ce nu i-ar permite să respecte cotele prevăzute, așa încât Bundesministerium für Umwelt, Jugend und Familie (Ministerul Mediului, al Tineretului și al Familiei din Austria) ar putea să îi retragă acordul. Astfel, obligația impusă de Comisie ar reduce accesul reclamantei la capacitățile de colectare.

128 Reclamanta consideră în plus că soluția propusă de Comisie, constând în adaptarea volumelor containerelor pentru a putea face față unor volume de colectare mai importante, nu este satisfăcătoare. Astfel, reclamanta nu ar putea ști decât *a posteriori* că respectivele capacități de colectare nu sunt suficiente și măsurile corective nu ar putea fi adoptate efectiv mai devreme de doi ani. Din acest motiv reclamanta consideră că, pentru a putea împărți containerele, sistemele colective concurente ar trebui să stabilească în fiecare an, în prealabil, volumele de containere necesare, precum și volumele de colectare corespunzătoare.

129 Reclamanta precizează că dispunerea de capacitățile de colectare și accesul la cantitățile colectate constituie aceeași problematică și că, deși obligația în cauză o constrângea să cedeze volume de colectare unor concurenți, ansamblul previziunilor capacităților sale ar deveni fără efect.

130 În ceea ce privește al doilea caz, reclamanta arată că sistemele concurente sunt mai ales furnizori specializați în anumite tipuri precise de ambalaje, care sunt în măsură să înființeze alte instalații de colectare apelând cu titlu complementar la instalațiile exploatate de reclamantă. Aceasta este situația în special în cazul sistemelor Öko-Box și Bonus. Potrivit reclamantei, acest comportament al sistemelor concurente este cu totul previzibil, întrucât utilizarea în comun a infrastructurilor de colectare nu creează o reală concurență a prețurilor, care nu poate apărea decât cu ocazia înființării infrastructurilor de colectare proprii. Reclamanta consideră, prin urmare, că, și în cazul utilizării în comun numai parțiale a infrastructurilor de colectare, aceasta ar fi nevoită, prin obligația impusă, să renunțe la preluarea volumelor colectate într-o proporție superioară celei care corespunde cerințelor sistemului concurent, ceea ce ar fi vădit nerezonabil.

131 Pe de altă parte, reclamanta se plânge că nu i s-a oferit de către Comisie nicio soluție la problema utilizării în comun parțiale a infrastructurilor de colectare și că aceasta nici măcar nu a examinat propunerea de compromis prezentată.

132 În sfârșit, reclamanta afirmă că obligația care figurează la articolul 3 litera (b) din decizia atacată ar forța-o să își reorganizeze colectarea de ambalaje, ceea ce ar determina o creștere a costurilor de colectare și, prin urmare, o pierdere a eficacității sistemului ARA. Prin urmare, reclamanta consideră că aceste costuri vor trebui să fie repercutate asupra celor care vor beneficia de utilizarea în comun a infrastructurilor de colectare, și anume sistemele concurente și partenerii de colectare. De asemenea, reclamanta consideră că respectivele costuri de funcționare a sistemului (sau costurile sistemice) ar trebui de asemenea să fie repercutate asupra sistemelor concurente.

133 Comisia și intervenientele contestă totalitatea argumentelor invocate de reclamantă.

Aprecierea Tribunalului

134 Trebuie amintit că principiul proporționalității, care face parte din principiile generale ale dreptului comunitar, impune, potrivit unei jurisprudențe constante, ca actele instituțiilor să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru atingerea obiectivului urmărit, având în vedere că, atunci când este posibilă alegerea între mai multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare (Hotărârea Curții din 11 iulie 2002, Käserei Champignon Hofmeister, C-210/00, Rec., p. I-6453, punctul 59, Hotărârea din 9 septembrie 2004, Spania și Finlanda/Parlamentul European și Consiliul, C-184/02 și C-223/02, Rec., p. I-7789, punctul 57, și Hotărârea din 7 iulie 2009, S P C M și alții, C-558/07, Rep., p. I-5783, punctul 41).

135 În speță, scopul urmărit de Comisie prin impunerea obligației care figurează la articolul 3 litera (b) din decizia atacată este de a evita eliminarea concurenței de pe piața sistemelor de eliminare a ambalajelor menajere care s-ar putea produce dacă s-ar acorda o exceptare individuală acordurilor de colectare și de triere comunicate de reclamantă și care ar reduce cererea de servicii de colectare și de triere pe piața colectării și

trierii ambalajelor menajere. Astfel, reiese din considerentele (290) și (292) ale deciziei atacate că, în cazul utilizării în comun a infrastructurilor de colectare, reclamanta ar putea încerca să își aproprieze totalitatea ambalajelor colectate și să împiedice astfel sistemele concurente să își respecte cotele de preluare. Astfel cum s-a arătat la punctul 122 de mai sus, a interzice reclamantei să solicite atestări sau justificative privind cantitățile de ambalaje corespunzătoare cotei deținute de concurenții săi în ansamblul ambalajelor menajere ar permite să se evite ca aceasta să își aproprieze totalitatea ambalajelor colectate, în special în privința autorității austriece de supraveghere, căreia va trebui să îi demonstreze prin prezentarea de justificative că și-a atins cota de preluare. De asemenea, astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 123 de mai sus, această interdicție este compatibilă cu specificitățile sistemului ARA.

136 Pentru a evita ca reclamanta să încerce să își aproprieze totalitatea ambalajelor colectate, trebuie stabilită o repartizare a ambalajelor menționate. În această privință, Comisia a propus metode de repartizare întemeiate pe cotele exacte corespunzătoare cantităților sub licență ale fiecărui sistem, ceea ce neutralizează riscul de monopolizare de către reclamantă a ambalajelor colectate. Astfel, aceste metode de repartizare împiedică reclamanta să încerce să dilueze poziția sistemelor concurente prin majorarea artificială a cantităților comunicate partenerilor de colectare. Aceste metode par, așadar, satisfăcătoare în privința obiectivului urmărit, și anume evitarea oricărei eliminări a concurenței de pe piața sistemelor de eliminare a ambalajelor menajere și, astfel, evitarea reducerii cererii de servicii de colectare și de triere pe piața colectării și trierii ambalajelor menajere.

137 Prin urmare, obligația care figurează la articolul 3 litera (b) din decizia atacată nu este inadecvată în lumina scopului urmărit de Comisie (a se vedea în acest sens Hotărârea Käserei Champignon Hofmeister, citată anterior, punctele 60-64).

138 Această concluzie nu poate fi infirmată de argumentele invocate de reclamantă în privința achiziționării de volume sub licență suplimentare de către un alt sistem colectiv și a utilizării parțiale a instalațiilor de colectare înființate de aceasta.

139 În primul rând, în ceea ce privește argumentul referitor la achiziționarea de volume sub licență suplimentare de către un alt sistem colectiv, pe de o parte, trebuie subliniat că articolul 11 alineatul 7 din decret, în versiunea relevantă în această cauză, stabilește că procentajele trebuie să fie definite astfel încât să fie colectată mai puțin de 50 % din cantitatea din fiecare material de ambalaj pentru care este prevăzută participarea la un sistem. Pe de altă parte, în temeiul obligației nr. 1 din angajamentul în vederea punerii în aplicare și a exploatării unui sistem de colectare și de recuperare, cotele minime de colectare și de recuperare pentru reclamantă vor fi calculate „în raport cu cantitățile de ambalaje care, în cursul unui an calendaristic, fac obiectul unui contract, potrivit articolului 11 alineatul (7) din [decret]". Prin urmare, intrarea „ambalajelor parazite", și anume a ambalajelor care, până în prezent, nu erau preluate de niciun sistem de eliminare, nu va avea nicio influență asupra cotelor de colectare ale reclamantei, care vor continua să fie calculate în modul indicat mai sus. Pe de altă parte, este adevărat, desigur, că faptul că ambalajele parazite pot deveni ambalaje sub licență ale sistemelor concurente ale reclamantei conduce la rezultatul că aceste ambalaje nu vor fi la dispoziția sa pentru a-și atinge cota de colectare. Totuși, având în vedere economia legislației naționale aplicabile, într-o situație de utilizare în comun a infrastructurilor de colectare, pentru a colecta cantitatea de ambalaje necesare pentru a-și atinge cotele de colectare, sistemele nu trebuie să conteze pe ambalajele parazite, ci să își majoreze capacitățile de colectare, de exemplu, prin creșterea frecvenței ridicării containerelor.

140 Afirmația potrivit căreia reclamanta nu va putea ști decât *a posteriori* că respectivele capacități de colectare prevăzute nu sunt suficiente nu poate infirma această concluzie. Astfel, după cum se arată la punctul 118 de mai sus, reclamanta poate estima în prealabil volumul de ambalaje sub licență și poate, pornind de la această cifră, să stabilească cerințele de colectare și să decidă dacă se impune majorarea capacităților de colectare. De asemenea, reclamanta va putea corecta capacitățile de colectare

prevăzute în funcție de volumele de ambalaje efectiv introduse pe piață și comunicate continuu de titularii licențelor.

141 În sfârșit, contrar afirmațiilor reclamantei, utilizarea în comun a infrastructurilor de colectare nu constituie o cesiune reală a capacităților de colectare în favoarea noilor concurenți, cesiune care i-ar cauza prejudicii. În realitate, utilizarea în comun nu reduce capacitățile acesteia de colectare, întrucât capacitățile de colectare depind de volumul de ambalaje sub licență pe care fiecare sistem de colectare îl comunică partenerilor de colectare și iau, așadar, în considerare creșterea volumului de ambalaje sub licență în fiecare teritoriu de colectare. Prin urmare, astfel cum s-a indicat deja la punctul 139 de mai sus, reclamanta va trebui, pentru a asigura respectarea cotelor de colectare, să adapteze colectarea noilor cerințe, de exemplu, solicitând partenerilor să majoreze capacitatea containerelor sau crescând frecvența ridicărilor.

142 În consecință, argumentul privind achiziționarea de volume sub licență suplimentare de către un sistem colectiv concurent trebuie să fie respinsă.

143 În al doilea rând, argumentul privind utilizarea parțială a infrastructurilor de colectare înființate de reclamantă de către sisteme care dețin propriile infrastructuri de colectare nu poate pune sub semnul întrebării proporționalitatea obligației în cauză. După cum reiese din înscrisurile din dosar, obligația impusă reclamantei la articolul 3 litera (b) din decizia atacată nu dă dreptul sistemelor concurente care solicită o utilizare parțială a infrastructurilor de colectare să își aproprieze o cantitate de ambalaje echivalentă cu volumul total de ambalaje sub licență introdus pe piață pentru care sunt titulare. Dimpotrivă, sistemele concurente vor trebui să notifice în prealabil partea din volumul de ambalaje sub licență pentru care sunt titulare și pentru care doresc să recurgă la o utilizare în comun și numai această parte va fi luată în considerare pentru a repartiza ambalajele colectate. De altfel, trebuie subliniat că această posibilitate

a fost propusă de reclamantă și acceptată de Comisie în cadrul procedurii măsurilor provizorii care a avut loc în fața Tribunalului.

144 În ceea ce privește afirmația reclamantei potrivit căreia utilizarea în comun a infrastructurilor de colectare, totală sau parțială, nu creează o reală concurență a prețurilor, trebuie amintit că decizia atacată permite reclamantei să reducă remunerația prevăzută în acordurile de parteneriat. Astfel, concurenții săi vor suporta atât costurile privind punerea la dispoziție a containerelor și a sacilor de colectare, cât și pe cele privind colectarea din gospodării și de la utilizatorii care au un volum de ambalaje similar și transportul ambalajelor sub licență care le aparțin. Desigur, această împrejurare le plasează, din punctul de vedere al anumitor costuri, în aceeași situație ca reclamanta. Cu toate acestea, având în vedere diferențele posibile în ceea ce privește organizarea și gestionarea sistemului, recuperarea și comercializarea rentabilă a materiilor, precum și politica comercială a diferitelor întreprinderi, o concurență în materie de prețuri nu poate fi exclusă.

145 În ceea ce privește caracterul necesar al obligației în cauză, reiese din considerentele (290) și (293) ale deciziei atacate că, fără această obligație, reclamanta ar fi în măsură să încerce să controleze repartizarea ambalajelor colectate, apropriindu-și o parte din ambalajele care în realitate nu îi aparțin. Chiar dacă reclamanta a propus o altă metodă de repartizare întemeiată pe o capacitate de preluare determinată, stabilită în fiecare an și în prealabil, în funcție de volumele sub licență estimate, aceasta nu a reușit să stabilească existența altor măsuri care ar face această obligație inutilă. Astfel, dată fiind poziția forte a reclamantei pe piață, metoda de repartizare propusă de aceasta nu ar împiedica-o să modifice cantitățile solicitate în fiecare an, majorând în mod artificial cantitățile sub licență estimate pentru a dilua poziția sistemelor concurente și pentru a reduce astfel partea din containere disponibilă pentru concurenți. Astfel cum a indicat Comisia în înscrisurile sale, fără ca reclamanta să fi reușit să conteste acest argument, sistemele concurente vor încerca să răspundă, la rândul lor, majorând cantitățile solicitate, ceea ce ar da naștere unei curse a cotelor între sistemele concurente, în special în regiunile mai atractive din punct de vedere economic, în care reclamanta va fi foarte bine plasată în vederea puternicei sale poziții pe piață. În schimb, repartizarea avută în vedere la articolul 3 litera (b) din decizia atacată este

întemeiată pe metode adecvate, obiective și verificabile, care protejează interesele noilor concurenți, respectând în același timp poziția reclamantei pe piață.

146 În consecință, nu există altă măsură care să permită evitarea eliminării concurenței pe piața verticală în amonte în mod atât de eficace. Prin urmare, obligația care figurează la articolul 3 litera (b) din decizia atacată este necesară pentru a atinge scopul urmărit [a se vedea în acest sens Hotărârea Curții Käserei Champignon Hofmeister, citată anterior, punctul 66, și Hotărârea Curții din 10 decembrie 2002, British American Tobacco (Investments) și Imperial Tobacco, C-491/01, Rec., p. I-11453, punctul 139].

147 Din ansamblul celor ce precedă rezultă că obligația în cauză nu încalcă principiul proporționalității, întrucât aceasta constituie o măsură susceptibilă să realizeze obiectivul urmărit de decizia atacată, și anume evitarea restrângerii concurenței pe piața sistemelor de eliminare a ambalajelor menajere și reducerea ulterioară a cererii de servicii de colectare și de triere a ambalajelor menajere, și că aceasta nu depășește ceea ce este necesar pentru a atinge acest obiectiv.

148 Argumentul întemeiat pe pierderea eficacității sistemului ARA, care decurge din faptul că, în cazul utilizării în comun a infrastructurilor de colectare, reclamanta nu este autorizată să repercuteze anumite costuri asupra sistemelor concurente și partenerilor de colectare, nu poate infirma această concluzie. Pe de o parte, în ceea ce privește costurile sistemice, potrivit considerentelor (139) și (304) ale deciziei atacate, acestea rezultă din înființarea sistemului ARA și corespund particularităților sistemului menționat. În cazul unei utilizări în comun, reclamanta nu a stabilit că acei concurenți care beneficiază de o utilizare în comun a infrastructurilor de colectare profită de asemenea de integralitatea sistemului ARA pentru a-și dezvolta activitatea de eliminare a deșeurilor. În schimb, se poate prevedea că, pe baza unei utilizări în

comun a unicelor infrastructuri de colectare, concurenții înființează propria tehnologie de eliminare a deșeurilor. Prin urmare, faptul că reclamanta trebuie să suporte aceste costuri nu determină nicio pierdere de eficacitate pentru sistemul ARA și nu se justifică, așadar, repercutarea acestora asupra terților. Pe de altă parte, în ceea ce privește costurile care rezultă din utilizarea în comun a infrastructurilor de colectare, trebuie să se sublinieze că reclamanta nu a reușit să stabilească în ce măsură utilizarea în comun a infrastructurilor de colectare ar modifica costurile pe kilogram de ambalaje colectate. Prin urmare, nu se poate stabili proporția în care aceasta ar putea să reducă eficacitatea sistemului ARA în cazul în care reclamanta nu ar fi autorizată să le repercuteze asupra terților.

149 În consecință, acest motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe contradicțiile care există între dispozitiv și motivele deciziei atacate

Argumentele părților

150 Reclamanta afirmă că ar exista o contradicție între considerentele (301) și (313) ale deciziei atacate și dispozitivul acesteia, în particular articolul 3 litera (b). Acest articol nu ar avea în vedere posibilitatea de a nu aplica obligația în cazul în care sistemele concurente nu solicită utilizarea în comun a infrastructurilor de colectare și nu ar da nicio indicație cu privire la momentul în care ar trebui să fie aplicată obligația. Potrivit acesteia, dispozitivul deciziei atacate ar trebui să fie corectat astfel încât cuprinsul său să evidențieze legătura care există între impunerea obligației, utilizarea în comun a instalațiilor de colectare și momentul pornind de la care ar fi aplicabilă obligația.

Reclamanta concluzionează afirmând că decizia atacată nu este nici suficient de precisă, nici pertinentă.

151 Comisia contestă totalitatea argumentelor invocate de reclamantă.

Aprecierea Tribunalului

152 Trebuie să se constate că, deși este adevărat că articolul 3 litera (b) din decizia atacată prevede că reclamanta „nu poate solicita întreprinderilor de colectare să îi furnizeze o atestare decât pentru cantitățile de ambalaje corespunzătoare cotei deținute de sistemul ARA în ansamblul ambalajelor menajere cedate unor sisteme pentru anumite categorii de materiale", nu este mai puțin adevărat că, potrivit jurisprudenței, dispozitivul unei decizii trebuie să fie citit în lumina motivelor care îi servesc drept suport, și anume, în speță, considerentele (301) și (313) ale deciziei atacate (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 15 septembrie 1998, European Night Services și alții/Comisia, T-374/94, T-375/94, T-384/94 și T-388/94, Rec., p. II-3141, punctul 211). Or, reiese din considerentul (301) al deciziei atacate că, „[a]tunci când un sistem concurent nu solicită utilizarea în comun, ci instalează propria infrastructură de colectare, obligațiile nu sunt aplicabile" și din considerentul (313) că „[n]u va exista o reducere a retribuției decât dacă un sistem concurent solicită utilizarea în comun într-o regiune de colectare determinată și numai începând de la data acordului sistemului".

153 De asemenea, deși este adevărat că articolul 3 litera (b) din decizia atacată indică faptul că „[a]ceastă obligație se aplică tuturor întreprinderilor de colectare cu care

ARGEV a semnat un acord de parteneriat", nu este mai puțin adevărat că, potrivit jurisprudenței citate la punctul 152 de mai sus, această parte din articolul menționat trebuie de asemenea că fie citită în lumina considerentului (292) al deciziei atacate. Acest considerent precizează, pe de o parte, că obligația privește toate întreprinderile care au încheiat un acord de parteneriat cu reclamanta independent de faptul că acestea autorizează o utilizare în comun a infrastructurilor pentru a le stimula să încheie acorduri cu sisteme concurente și, pe de altă parte, că obligația prevăzută la articolul 3 litera (b) din decizia atacată se aplică numai în cazurile în care un sistem concurent solicită să beneficieze de o utilizare în comun a infrastructurilor de colectare potrivit obligației prevăzute la articolul 3 litera (a) din decizia menționată.

154 În consecință, contrar afirmațiilor reclamantei, dispozitivul deciziei atacate, citit în lumina motivării sale, indică cu claritate și cu precizie că, pe de o parte, obligația în cauză nu este impusă decât în cazul în care un sistem concurent solicită utilizarea în comun a infrastructurilor de colectare și, pe de altă parte, data relevantă pentru aplicarea obligației este cea a acordului sistemului. Prin urmare, trebuie respins acest motiv, precum și acțiunea în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

155 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, iar Comisia, EVA și BAA au solicitat obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată, se impune obligarea reclamantei la plata propriilor cheltuieli de judecată, precum și a cheltuielilor de judecată efectuate de Comisie, de EVA și de BAA, inclusiv a cheltuielilor de judecată aferente procedurii măsurilor provizorii.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a doua)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Altstoff Recycling Austria AG suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Comisia Europeană, de EVA Erfassen und Verwerten von Altstoffen GmbH și de Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte, inclusiv cele aferente procedurii măsurilor provizorii.

Pelikánová Jürimäe Soldevila Fragoso

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 22 martie 2011.

Semnături

Cuprins

Istoricul cauzei ..... II - 981

Procedura și concluziile părților ..... II - 993

În drept ..... II - 995

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 81 CE și a articolului 2 din Regulamentul nr. 17 ..... II - 997

Argumentele părților ..... II - 997

Aprecierea Tribunalului ..... II - 998

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe conformitatea acordurilor de parteneriat cu condițiile Regulamentului nr. 2790/1999 ..... II - 1009

Argumentele părților ..... II - 1009

Aprecierea Tribunalului ..... II - 1010

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe nerespectarea de către articolele 2 și 3 din decizia atacată a teoriei „essential facilities” ..... II - 1015

Argumentele părților ..... II - 1015

Aprecierea Tribunalului ..... II - 1016

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe caracterul irealizabil al obligațiilor prevăzute în decizia atacată ..... II - 1019

Argumentele părților ..... II - 1019

Aprecierea Tribunalului ..... II - 1020

Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului proporționalității ..... II - 1025

Argumentele părților ..... II - 1025

Aprecierea Tribunalului ..... II - 1027

Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe contradicțiile care există între dispozitiv și motivele deciziei atacate ..... II - 1033

Argumentele părților ..... II - 1033

Aprecierea Tribunalului ..... II - 1034

Cu privire la cheltuielile de judecată ..... II - 1035